

PREGLED PONUDBE IZOBRAŽEVANJA IN UČENJA ODRASLIH V SLOVENIJI 2025/2026

Analiza in zaključno poročilo

KAM PO ZNANJE
Kje/kako se lahko naučim
česa novega?

Pridobite novo znanje in spretnosti.
Obiščite spletni portal **KAM PO ZNANJE**
<https://kampoznanje.si>

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Naloga:

Pregled dejavnosti, dosežkov in ponudbe v izobraževanju odraslih (Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji 2025/2026)

Nosilec naloge:

Andragoški center Slovenije

Odgovorna oseba:

Erika Brenk

Jezikovni pregled:

Ana Peklenik

Kraj in datum izdaje:

Ljubljana, december 2025

Nalogo financira:

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Vsebina

1. Uvod	1
2. Aktivnosti za pripravo Pregleda izobraževanja in učenja odraslih	2
3. Promocija portala Kam po znanje	4
4. Analiza izobraževalne ponudbe odraslih	7
4.1 Ustanove izobraževanja in učenja za odrasle	7
4.2 Ustanove izobraževanja in učenja odraslih po regijah in občinah	8
4.3 Izvajalci izobraževanja in učenja odraslih po vrstah ustanov	11
4.4 Programi izobraževanja in učenja za odrasle	12
4.5 Programi izobraževanja in učenja po regijah in občinah	13
4.6 Programi izobraževanja in učenja po vrstah izobraževanja	17
4.7 Programi izobraževanja in učenja po vsebinskih področjih	19
5. Analiza izobraževalne ponudbe programov za pridobitev spretnosti za življenje	21
5.1 Izobraževalna ponudba za pridobitev osebnih (čustvenih) in medosebne spretnosti za življenje	22
5.2 Izobraževalna ponudba za pridobitev finančnih in potrošniških spretnosti za življenje	25
5.3 Izobraževalna ponudba za pridobitev digitalnih spretnosti	27
5.4 Izobraževalna ponudba za pridobitev spretnosti za zdravo življenje	30
5.5 Izobraževalna ponudba za pridobitev spretnosti za kulturno življenje	32
5.6 Izobraževalna ponudba za pridobitev zelenih spretnosti	35
5.7 Izobraževalna ponudba za pridobitev državljskih spretnosti za življenje	36
5.8 Izobraževalna ponudba za pridobitev medijskih spretnosti za življenje	38
6. Zaključek	41

1. Uvod

Učenje ima v sodobni družbi ključno vlogo, saj posameznikom in skupnosti omogoča učinkovito soočanje z nenehnimi družbenimi, tehnološkimi, gospodarskimi in okoljskimi spremembami. Hitro zastarevanje znanja, digitalna preobrazba, spremembe na trgu dela ter demografski izzivi zahtevajo od posameznika stalno učenje. To ni več omejeno zgolj na obdobje formalnega izobraževanja, temveč postaja stalna in vseživljenjska dejavnost.

Učenje ni le naložba v znanje posameznika, temveč strateška naložba v prihodnost družbe kot celote. Za posameznika pomeni temelj za osebni razvoj, večjo samostojnost in kakovost življenja. Pridobivanje novega znanja, spretnosti in kompetenc omogoča boljše razumevanje sveta, sprejemanje premišljenih odločitev, aktivno vključevanje v družbo ter večjo prilagodljivost v poklicnem in zasebnem življenju. Vseživljenjsko učenje krepi zaposljivost, odpira možnosti za poklicno mobilnost in prispeva k občutku osebne izpolnjenosti ter samozavesti. Zmanjšuje tveganje revščine, neenakosti in marginalizacije ranljivih skupin ter omogoča demokratično kulturo.

Spodbujanje vseživljenjskega učenja ter zagotavljanje dostopnih, kakovostnih in raznolikih učnih priložnosti za vse generacije je ena ključnih nalog sodobne družbe. Raznolike možnosti za učenje odraslim omogočajo, da izberejo učenje, ki je prilagojeno njihovem življenjskemu obdobju, interesom in poklicnim potrebam, omogočajo pa tudi večje vključevanje različnih ciljnih skupin, zlasti ranljivejših odraslih, ki se najmanj izobražujejo in učijo.

Sistematično obveščanje odraslih o učnih priložnostih v lokalnem in širšem okolju je ključnega pomena, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti izobraževalno prikrajšanim in ranljivim skupinam odraslih ter jih ciljno motivirati za vključevanje v izobraževalne in učne dejavnosti.

Nacionalni spletni portal Andragoškega centra Slovenije (ACS) Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji¹, poimenovan **Kam po znanje** (<https://kampoznanje.si>), je namenjen informiranju in obveščanju o učnih priložnostih ter ozaveščanju o pomenu vseživljenjskega učenja. Enostavni in napredni iskalnik omogoča dostop do podatkov o več kot 370 izvajalcih formalnega ter neformalnega učenja in izobraževanja odraslih ter okrog 4.000 izobraževalnih programih in drugih oblikah učenja. Navdihujoče videozgodbe in izjave učečih se obiskovalce spodbujajo, navdušijo in opogumijo za pridobivanje novih znanj. Pregled podpira svetovalno in raziskovalno dejavnost v izobraževanju odraslih, zanimiv pa je tudi za medije in nosilce odločanja.

Smo ena redkih držav, ki tovrstni nacionalni portal o izobraževalni ponudbi za odrasle sploh imamo in redno vzdržujemo. V tujini smo pogosto postavljeni za zgled, nazadnje v projektu RALExILA, ki se ukvarja z vzpostavljanjem registrov izobraževanja odraslih za implementacijo individualnih učnih računov. Kot primer dobre prakse ga je izpostavila tudi OECD v publikaciji OECD Skills Studies: Skills Strategy Implementation Guidance for Slovenia (2018).

V povezavi z mednarodnim projektom Uresničevanje novega Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) in e-portalom Poti izpopolnjevanja – nove priložnosti za odrasle (<https://epuo.acs.si/pi/>) smo portal kakovostno izboljšali tako po tehnični kot komunikacijski plati.

¹ V LDN ACS: Pregled dejavnosti, dosežkov in ponudbe v izobraževanju odraslih

V projektu Ozaveščanje za VŽU (2023–2027) smo Kam po znanje povezali s portalom [Lahko.si](https://lahko.si) in istoimensko kampanjo. Cilj tega povezovanja je obveščanje in spodbujanje učenja v širšem smislu. Kam po znanje ostaja osrednja točka za vpis programov, vpisana izobraževalna ponudba pa je samodejno vidna tudi na portalu Lahko.si.

V nadaljevanju poročila predstavljamo ključne aktivnosti ob pripravi Pregleda ponudbe za leto 2025 ter izsledke analizirane ponudbe, zbrane na portalu do konca leta 2025. Poročilo je dostopno v Digitalni bralnici na spletni strani ACS (<https://www.acs.si/digitalna-bralnica/pregled-ponudbe-izobrazevanja-in-ucenja-odraslih-v-sloveniji-2025-2026>) in rubriki Za strokovno javnost na spletni strani Kam po znanje: <https://kampoznanje.si/porocila>.

2. Aktivnosti za pripravo Pregleda izobraževanja in učenja odraslih

V letu 2025 smo izvedli že utečene ter dodatne aktivnosti za pripravo Pregleda ponudbe izobraževanja in učenja odraslih (Pregleda) – spletnega portala [Kam po znanje](https://kampoznanje.si). Redno smo spremljali in posodabljali nacionalni pregled izvajalcev izobraževanja odraslih, njihove izobraževalne ponudbe ter objavljali druge sorodne informacije.

Za pripravo Pregleda je ključna informacijska podpora. Ta za vnos podatkov za novo sezono obsega urejanje podatkov iz preteklega obdobja, vzpostavljanje pogojev za vnos novih podatkov ter zagotavljanje nemotenega delovanja sistema v novi sezoni. Stalno posodabljanje in nadgradnja informacijskega sistema omogočata dodatno tehnično in komunikacijsko izboljšanje kakovosti portala.

Tehnična priprava informacijskega sistema (modulov ANA, ANAI, ANAK) je vključevala:

- arhiviranje podatkovne baze za preteklo sezono;
- vzpostavitev nove baze za vnos aktualnih podatkov o izvajalcih izobraževanja odraslih in programih izobraževanja;
- pripravo in posodobitev aplikacije za vnos podatkov v spletne obrazce (ANAI);
- ažuriranje, dopolnjevanje in vzdrževanje šifrantov;
- dodeljevanje uporabniških imen in gesel za vnos podatkov novim uporabnikom;
- redakcijo in potrjevanje zbranih podatkov (ANA);
- sprotno objavljanje podatkov o izvajalcih in njihovi izobraževalni ponudbi na portalu Kam po znanje (ANAK);
- svetovanje in tehnično podporo uporabnikom pri vnosu podatkov v spletne obrazce;
- dodatne prilagoditve in zaščite informacijskega sistema zaradi kibernetских incidentov na portalu.

Podatki o izvajalcih izobraževanja odraslih, ki se registrirajo na portal, se hkrati shranjujejo v centralni register (ANR), kar prispeva k celovitosti in ažurnosti podatkovne baze o ponudbi izobraževanja odraslih, ki jo imamo na ACS.

Kakovost informacijskega sistema in s tem portala Kam po znanje je odvisna od številnih dejavnikov, med njimi tudi od zanesljivosti in ažurnosti podatkov. Pri tem smo precej odvisni od sodelovanja izvajalcev izobraževanja, ki v portal vnašajo svoje podatke in jih letno posodabljajo. ACS ta proces tehnološko in vsebinsko podpira, spodbuja in usklajuje. Zbrane podatke uporablja in posreduje v različne namene. Zato si stalno prizadevamo, da bi bili sodobni, kakovostni in ažurni.

V letu 2025 smo informacijski sistem nadgradili z dodatnimi polji za vnos logotipov financerjev programov izobraževanja. Dopolnili smo API za izvoz teh podatkov na portal Lahko.si. Portal Kam po znanje je osrednja točka za vpisovanje podatkov o izvajalcih izobraževanja odraslih ter njihovih programov izobraževanja in učenja, vpisani podatki pa se zdaj samodejno prikažejo tudi na portalu Lahko.si. Na ta način smo okrepili vidnost ponudbe izobraževanja odraslih na nacionalni ravni. To nadgradnjo smo financirali v okviru projekta EPUO, skladno z obstoječo pogodbo 256.2024, Sklop 6: Vzdrževanje, posodabljanje in nadgradnja spletnih aplikacij Kam po znanje in aplikacije Centralni register ACS z dne 31. 10. 2024.

Izvajalce izobraževanja in učenja odraslih smo stalno vabili k objavi izobraževanj za odrasle ter jih pozivali, naj jih redno vpisujejo, posodablajo in dopolnjujejo. Na regionalni ravni so izvajalce izobraževanja odraslih vabili k objavi na portalih Kam po znanje in Lahko.si tudi regijski koordinatorji VŽU, ki delujejo v okviru projekta Ozaveščanje za vseživljenjsko učenje.

Do konca leta 2025 se je predstavilo **360 ustanov**, ki so objavile **4.107 programov** formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja. Prvič se je na portalu predstavilo 40 ustanov. Izvajalci s pomočjo spletnih obrazcev stalno objavljajo in dopolnjujejo svojo izobraževalno ponudbo, zato se tako število izvajalcev kot programov izobraževanja in učenja stalno spreminjata.

Številne aktivnosti so bile celo leto namenjene informiranju in obveščanju najširše javnosti o ponudbi izobraževanja in učenja, zbrani na portalu. Promocijske dejavnosti so zajemale objave v e-Novičkah in na spletni strani ACS, informacije o zanimivih učnih dogodkih, namenjenih najširši javnosti, pa smo redno objavljali tudi na družbenih omrežjih ACS (profilu ACS in Kam po znanje na Facebooku ter osebni in profil ACS na LinkedInu) ter drugih komunikacijskih kanalih (na platformi EPALE, med novicami Eurydice, na portalu CNVOS in druge). S tem smo skušali doseči čim širši krog ljudi ter jih seznaniti z izobraževalnimi in učnimi priložnostmi, ki so na voljo. Navzoči smo bili tudi na številnih dogodkih po Sloveniji, kjer smo obiskovalce informirali o izobraževalni ponudbi, s promocijskim letakom smo jih seznanjali z vsebino in namenom spletnega portala ter jih vabili k njegovi uporabi.

Povezali smo se z drugimi ustanovami (Ministrstvom za kulturo, Združenjem splošnih knjižnic, CMEPIUS-om, Centrom RS za poklicno izobraževanje, Skupnostjo višjih strokovnih šol, Zavodom RS za zaposlovanje, Kulturnim bazarjem in drugimi) ter jih nagovarjali, naj o možnosti brezplačne objave na portalu obvestijo svoje partnerske mreže ustanov.

O ponudbi izobraževanja in učenja za strokovni razvoj smo redno informirali tudi strokovno javnost. V spletni rubriki Kotiček EPALE – znanja za izobraževalce odraslih smo ažurno predstavljali aktualna usposabljanja in izpopolnjevanja za pridobivanje in nadgrajevanje strokovnega znanja ter osebnega razvoja. Zanimive vsebine smo objavljali tudi na platformi EPALE in s tem zagotavljali medsebojno promoviranje.

Tudi v letu 2025 je bila naloga povezana s projektom EPUO 2024–2025, da bi dosegli večjo prepoznavnost ter izboljšali tako tehnično kot komunikacijsko kakovost portala, ter projektom ESS+ Ozaveščanje za vseživljenjsko učenje, kar je še povečalo vidnost ponudbe izobraževanja odraslih na nacionalni ravni. V letu 2025 se je obiskanost spletnega portala precej povečala, do konca leta 2025 je imel že več kot 73.300 obiskov.

Slovenija se uvršča med redke države, ki imajo podatke o izobraževanju odraslih sistematično zbrane na nacionalni ravni. Zato je portal kot primer dobre prakse prepoznan tudi v mednarodnem okolju. Pogosto je postavljen za zgled, nazadnje v [projektu RALExILA](#), ki se ukvarja z vzpostavljanjem registrov izobraževanja odraslih za implementacijo individualnih učnih računov. Na povabilo nosilcev projekta smo sodelovali na nekaj dogodkih in tam poročali o svojih izkušnjah. Kot primer dobre prakse ga je izpostavila tudi OECD v publikaciji OECD Skills Studies: Skills Strategy Implementation Guidance for Slovenia (2018).

3. Promocija portala Kam po znanje

Promocija portala v širši javnosti je ključna za uresničevanje njegovega temeljnega poslanstva – zagotavljanje dostopnega, zanesljivega in celovitega pregleda izobraževalnih in učnih priložnosti za odrasle v Sloveniji. Sistematična promocija portala prispeva k večji prepoznavnosti izobraževalnih možnosti v javnosti ter kreptvi zavedanja o pomenu vseživljenjskega učenja. Hkrati omogoča tudi izvajalcem večjo vidnost njihove ponudbe, boljše doseganje ciljnih skupin ter učinkovitejše odzivanje na potrebe okolja.

Promocijske aktivnosti portala so potekale celo leto, intenzivnejše pa so bile v času vpisov odraslih v izobraževanje, ko je bilo povpraševanje po informacijah o možnostih izobraževanja in učenja odraslih večje.

Zajemale so različne predstavitve, pisanje promocijskih in informativnih člankov ter obvestil v različnih medijih in komunikacijskih kanalih ACS, na spletnih straneh in spletnih platformah, promoviranje portala ter vabljenje k njegovi uporabi na različnih javnih in strokovnih dogodkih in srečanjih po Sloveniji.

Obsežna promocija portala Kam po znanje in zanimivih učnih priložnosti je celo leto potekala na družbenih omrežjih ACS (Facebook, Instagram, LinkedIn) ter po drugih komunikacijskih kanalih (na platformi EPALE in druge). Na ta način smo učinkovito izkoristili brezplačne poti promocije in hkrati dosegli velik krog ljudi, različnih starostnih, socialnih in izobrazbenih skupin. Zlasti veliko ogledov smo dosegli s plačanimi oglasi o portalu na Facebooku ACS in Facebooku Kam po znanje (28. 1.–12. 2. in 9. 9.–23. 9.). S tem smo pritegnili ne le najširšo javnost, temveč tudi nove ponudnike izobraževanja in učenja odraslih, ki so predstavili svojo izobraževalno ponudbo na portalu. V letu 2025 smo portal promovirali na Facebooku ACS, kjer smo imeli 9 objav, na Facebooku TVU 9 objav, na Facebooku Kam po znanje 5 objav, na osebem profilu na LinkedInu pa smo pripravili 3 objave o portalu Kam po znanje.

Portal smo redno predstavljali obiskovalcem prireditev in drugih strokovnih dogodkov po Sloveniji in jih vabili, naj poiščejo priložnosti za izobraževanje in učenje. Pri promociji smo uporabili tudi promocijski letak Kam po znanje in stojalo Kam po znanje. V letu 2025 smo bili prisotni na naslednjih dogodkih:

- Parada učenja v Kopru, 21. 5.;
- Osrednja prireditev ob 30-letnici TVU in 29. Andragoški kolokvij, 15. 5. v Ljubljani;
- Forum EPUO 2025 na temo Inovativna učna okolja, 19. 6. v Centru Rog v Ljubljani;
- Strokovni posvet Potenciali povezovanja, ki je potekal v okviru Kulturnega bazarja, 27. 8. v Cankarjevem domu v Ljubljani;
- Dnevi svetovanja za znanje, 17.–19. 9. po Sloveniji (v sodelovanju s Središčem za svetovanje in vrednotenje);
- Festival za tretje življenjsko obdobje, 30. 9.–2. 10. v Cankarjevem domu v Ljubljani in okrogla miza na temo Priložnosti VŽU v tretjem in četrtem življenjskem obdobju, 2. 10., ki jo je vodila mag. Zvonka Pangerc Pahernik;
- Srečanje predstavnikov skupine za vzajemno učenje (Peer Learning Activity – PLA) na temo Inovativnih učnih okolij, 15. 10. v Bratislavi na Slovaškem;
- Letni posvet o izobraževanju odraslih, 21.–22. 10. v Portorožu;
- Karierni in zaposlitveni sejem, 6. 11. na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Portal smo predstavili tudi gledalcem **RTVSLO oddaje Ah, ta leta!** 27. 9. (<https://365.rtvsl.si/arhiv/ah-ta-leta/175162209>), v kateri sta o Priznanjih ACS in drugih projektih ACS spregovorila prejemnica priznanja ACS Marija Metlika in sodelavec ACS Darijan Novak. Oddaja je naletela na izjemen odziv.

O portalu smo pisali v mesečnem glasilu ACS, **e-Novičkah**:

- Lahko.si in Kam po znanje – skupaj za spodbujanje vseživljenjskega učenja; mag. Urška Bittner Pipan, 14. 1. (<https://enovicke.acs.si/lahko-si-in-kam-po-znanje-skupaj-za-promocijo-vsezivljenjskega-ucenja/>);
- Pregled učnih in izobraževalnih možnosti na enem mestu, Erika Brenk, 13. 2. (<https://enovicke.acs.si/pregled-ucnih-in-izobrazevalnih-moznosti-na-enem-mestu>);
- Portal Kam po znanje – skupaj odprimo vrata učenju, Erika Brenk, 9. 5. (<https://enovicke.acs.si/portal-kam-po-znanje-skupaj-odprimo-vrata-ucenju/>)

in na **Spletni platformi za učenje odraslih v Evropi – EPALE**:

- Pregled učnih in izobraževalnih možnosti na enem mestu, Erika Brenk, 17. 2. (<https://epale.ec.europa.eu/sl/content/pregled-ucnih-izobrazevalnih-moznosti-na-enem-mestu>);
- Spletna portala Kam po znanje in Lahko.si združila moči, Erika Brenk, 28. 8. (<https://epale.ec.europa.eu/sl/content/spletna-portala-kam-po-znanje-lahkosi-zdruzila-moci>);
- Potenciali povezovanja: krepitev vezi med kulturo in vseživljenjskim učenjem, Špela Bric, 19. 9. (<https://epale.ec.europa.eu/sl/blog/potenciali-povezovanja-krepitev-vezi-med-kulturo-vsezivljenjskim-ucenjem>);
- Učenje kot most med generacijami, Mateja Pečar, 14. 10. (<https://epale.ec.europa.eu/sl/blog/ucenje-kot-most-med-generacijami>).

Portal smo tudi letos promovirali v tujini. Postavljen je bil za zgled v projektu RALExILA, ki se ukvarja z vzpostavljanjem registrov izobraževanja odraslih za implementacijo individualnih učnih računov. Na povabilo nosilcev projekta smo sodelovali na nekaj dogodkih in tam poročali o svojih izkušnjah. Portal smo letos predstavili tudi na srečanju predstavnikov skupine za vzajemno učenje v okviru projekta EPUO na temo Inovativnih učnih okolij v Bratislavi na Slovaškem. Slovenija se uvršča med redke evropske države, ki imajo podatke o izobraževanju odraslih sistematično zbrane na državni ravni, zato ga je kot primer dobre prakse izpostavila tudi OECD v publikaciji OECD Skills Studies: Skills Strategy Implementation Guidance for Slovenia (2018).

4. Analiza izobraževalne ponudbe odraslih

Izobraževalno ponudbo, objavljeno na portalu Kam po znanje, vsako leto analiziramo, ključne izsledke pa predstavljamo v letnem poročilu. V analizo smo zajeli ustanove in njihove programe za odrasle, ki so se prostovoljno predstavili na portalu do konca leta 2025.

Podrobneje smo analizirali, katere vrste ustanov izvajajo programe za odrasle, njihovo ponudbo programov izobraževanja in učenja po vsebini, razporeditev ustanov ter njihove ponudbe izobraževanja in učenja tako po statističnih regijah kot občinah. Posebej smo preverili, kakšna je njihova ponudba programov za pridobitev posameznih spretnosti.

V letu 2025 se je na portalu predstavilo **360 ustanov**, ki so objavili **4.107 programov izobraževanja in učenja odraslih**. Svojo izobraževalno ponudbo je na portalu prvič predstavilo 40 ustanov.

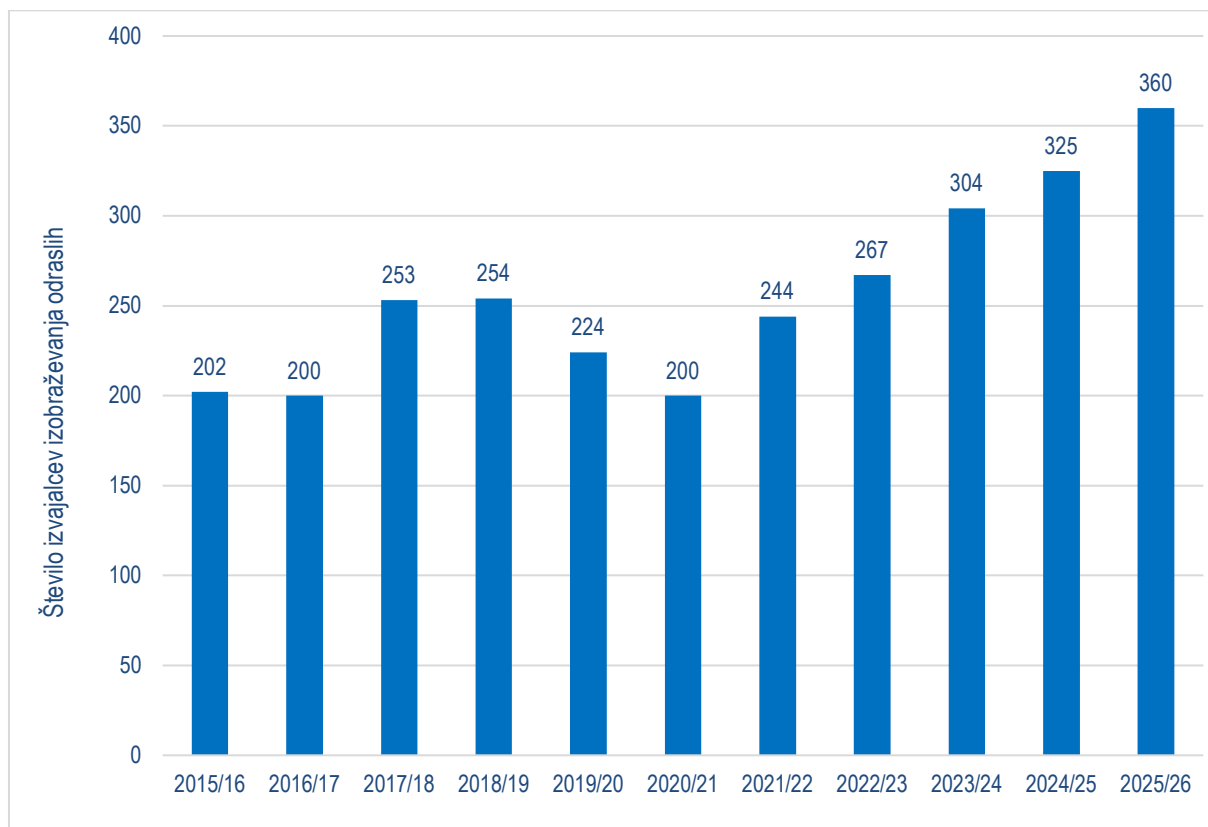
Izpostaviti je treba, da niso zajeti vsi izvajalci izobraževanja odraslih v Sloveniji, zlasti ne tisti, ki delujejo na zelo širokem področju neformalnega izobraževanja. Vendar smo si prizadevali, da smo zajeli ključne izvajalci izobraževanja odraslih. Pri interpretaciji rezultatov je treba torej upoštevati, da analiza zajema le programe in ustanove, ki so jih izvajalci sami vpisali na portal. Zato podatki odražajo le del celotne ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji, ponudnikov pa je v resnici veliko več.

4.1 Ustanove izobraževanja in učenja za odrasle

Izobraževanje in učenje za odrasle izvajajo različne ustanove, ki s svojimi programi in dejavnostmi omogočajo pridobivanje novega znanja, spretnosti in veščin za osebni, profesionalni in družbeni razvoj. Med najpogostejšimi so ljudske univerze, srednje šole in šolski centri, ki izobražujejo odrasle, višje strokovne šole, visokošolski zavodi, zasebne izobraževalne organizacije, ki izvajajo formalna in neformalna izobraževanja za odrasle, pa tudi organizacije, katerih redna dejavnost ni vedno izobraževanje, kot so društva in zveze društev, univerze za tretje življenjsko obdobje, knjižnice, muzeji in galerije, zavodi ter drugi ponudniki neformalnih izobraževalnih programov.

Velika raznovrstnost ustanov za izobraževanje in učenje odraslih v Sloveniji bogati vsebinsko raznolikost ponudbe izobraževanja in učenja za odrasle, ki se nenehno prilagaja potrebam trga dela, interesom posameznikov ter družbenim spremembam. Izvajajo formalne izobraževalne programe, ki vodijo do javno veljavne izobrazbe in kvalifikacij, ter številne neformalne programe, usposabljanja, delavnice, svetovanja in druge oblike učenja. Njihova vloga je ključna pri zagotavljanju raznolike in kakovostne ponudbe izobraževanja za odrasle.

Izvajalci svoje programe vpisujejo v spletne obrazce, kar omogoča stalno dopolnjevanje in posodabljanje objavljenih podatkov, zato se kazalnika število izvajalcev ter število programov izobraževanja in učenja, predstavljena v grafih, stalno spreminjata (glej graf 1 in graf 4).

Graf 1: Število izvajalcev izobraževanja in učenja odraslih po letih

4.2 Ustanove izobraževanja in učenja odraslih po regijah in občinah

Regije in občine imajo pomembno vlogo pri izobraževanju in (vseživljenjskem) učenju (odraslega) lokalnega prebivalstva. Vplivajo na večjo dostopnost izobraževalnih možnosti v lokalnem okolju, še zlasti za ranljive skupine prebivalcev, ki se za vključevanje v izobraževanje in učenje težje odločajo. Dostopnost izobraževalnih in učnih možnosti in priložnosti za odrasle je ključni pogoj za nenehno učenje ter s tem zviševanje izobrazbene ravni, zaposljivosti in splošne kakovosti življenja prebivalcev. Odrasli se v izobraževanje vključujejo z različnimi potrebami – zaradi osebnega razvoja, izboljšanja socialnega položaja, prehoda na drugačna ali zahtevnejša delovna mesta ter zaradi večje družbene vključenosti. Zato je pomembno, da so možnosti učenja široko dostopne, raznolike in kakovostne.

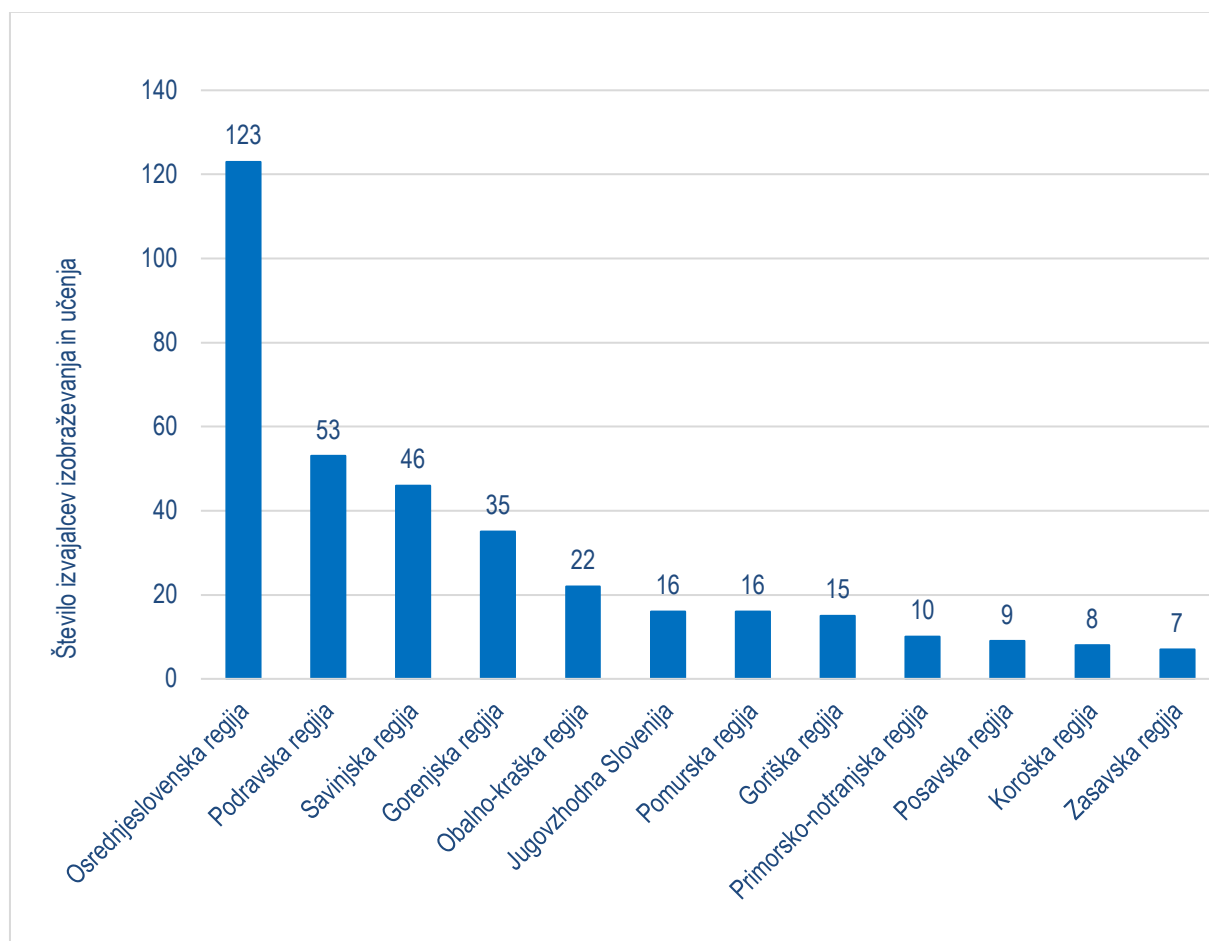
V lokalnem okolju ima dostopnost izobraževanja še posebej velik pomen. Geografska bližina izobraževalnih ustanov, možnost učenja po spletu, prilagodljiv urnik ter ustrezna podpora so dejavniki, ki odraslim omogočajo lažje vključevanje v formalne in neformalne programe.

Analiza zbrane izobraževalne ponudbe na portalu je pokazala, da je ta v Sloveniji raznolika in regionalno razpršena, vendar med regijami obstajajo razlike v dostopnosti in obsegu programov (glej graf 2).

Najobsežnejša ponudba je v regijah z večjimi urbanimi središči, kjer deluje večje število ustanov, programi pa so tematsko raznoliki. V teh okoljih so prisotni številni izvajalci – ljudske univerze, srednje šole, višje strokovne šole, visoke šole, zasebne ustanove, društva, nevladne organizacije – kar povečuje dostopnost tako formalnih kot neformalnih izobraževalnih programov odraslim prebivalcem.

Največ izobraževalnih možnosti za odrasle je v osrednjeslovenski regiji, močna koncentracija ponudnikov je v Ljubljani. Sledijo podravska regija, s središčem v Mariboru, ter savinjska in gorenjska regija, kjer so programi še vedno dovolj dostopni širšemu krogu prebivalcev. V teh regijah so udeležencem na voljo številni programi za pridobitev izobrazbe, poklicne kvalifikacije, programi osebnega razvoja ter številne aktivnosti v okviru vseživljenjskega učenja.

Skromnejša je izobraževalna ponudba v ostalih regijah po Sloveniji, kjer je mreža izvajalcev izobraževanja manj razvejana, prebivalstvo bolj razpršeno, tematska pestrost programov pa tako bolj omejena. Zaradi oddaljenost izobraževalnih središč je na nacionalni in lokalni ravni še pomembneje spodbujati dodatne oblike podpore, okrepiti informiranje, partnersko povezovanje med organizacijami ter razvijati fleksibilne in spletne oblike učenja, ter s tem krepiti dostopnost ter kakovost izobraževanja odraslih.

Graf 2: Število izvajalcev izobraževanja in učenja za odrasle po regijah

Če pogledamo število odraslih prebivalcev v Sloveniji po regijah, vidimo, da je v povprečju en izvajalec izobraževanja odraslih na **5.069 odraslih prebivalcev** Slovenije. V štirih regijah (osrednjeslovenski, primorsko-notranjski, obalno-kraški in savinjski) je to število manjše od povprečja v državi, kar je dobro, v drugih regijah pa ga preseže. Vrednost tega kazalnika je tudi letos največja v jugovzhodni Sloveniji, kjer je v povprečju en izvajalec za 7.802 prebivalcev. Premalo ustanov za izobraževanje odraslih je tudi v zasavski, posavski in koroški regiji (glej preglednico 1).

Preglednica 1: Število odraslih prebivalcev na izvajalca izobraževanja in učenja odraslih po statističnih regijah

Regija	Število odraslih prebivalcev (15 let in več) v Sloveniji*	Število izvajalcev izobraževanja in učenja odraslih	Število odraslih na izvajalca izobraževanja in učenja odraslih
Slovenija	1.824.892	360	5.069
Osrednjeslovenska	485.310	123	3.946
Primorsko-notranjska	45.733	10	4.573
Obalno-kraška	104.082	22	4.731
Savinjska	224.752	48	4.886
Gorenjska	178.178	35	5.091
Podravska	287.107	53	5.417
Pomurska	98.782	16	6.174
Goriška	101.314	15	6.754
Zasavska	49.251	7	7.036
Posavska	64.983	9	7.220
Koroška	60.569	8	7.571
Jugovzhodna Slovenija	124.831	16	7.802

* Vir: SURS

Na portalu so svojo izobraževalno ponudbo predstavile ustanove, ki imajo svoj sedež v 68 slovenskih občinah. Večina ustanov je iz večjih občin, kot so Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj in Novo mesto. Iz 19 občin sta bila zastopana po dva izvajalca izobraževanja. Največ, kar 23 občin, ima po enega izvajalca izobraževanja za odrasle (glej preglednico 2). Prizadevali si bomo, da v prihodnje v čim večjem številu predstavimo izobraževalno ponudbo tudi iz teh ter drugih občin, iz katerih se izvajalci izobraževanja odraslih še niso predstavili na portalu.

Preglednica 2: Število izvajalcev izobraževanja in učenja odraslih po občinah

Občina	Število izvajalcev izobraževanja in učenja v občini
Ljubljana	113
Maribor	40
Celje	21
Kranj	13
Novo mesto	12
Koper	10
Velenje	8
Murska Sobota, Ptuj, Žalec	po 6 izvajalcev
Jesenice, Nova Gorica, Postojna, Radovljica, Slovenj Gradec, Škofja Loka	po 5 izvajalcev

Krško, Slovenska Bistrica, Trbovlje	po 4 izvajalci
Ajdovščina, Brežice, Idrija, Kamnik, Piran, Sežana, Šentjur	po 3 izvajalci
Bled, Cerknica, Divača, Domžale, Ilirska Bistrica, Izola, Kočevje, Lendava, Litija, Ljutomer, Naklo, Radenci, Ravne na Koroškem, Rogaška Slatina, Šempeter - Vrtojba, Šmarje pri Jelšah, Tolmin, Tržič, Vrhnika	po 2 izvajalca
Beltinci, Bistrica ob Sotli, Bloke, Cerklje na Gorenjskem, Črnomelj, Gornja Radgona, Grosuplje, Ivančna Gorica, Komen, Kostanjevica na Krki, Lenart, Logatec, Moravske Toplice, Muta, Ormož, Podčetrtek, Prebold, Ruše, Slovenske Konjice, Trebnje, Veržej, Vransko, Zagorje ob Savi	po 1 izvajalec

4.3 Izvajalci izobraževanja in učenja odraslih po vrstah ustanov

Izobraževanje in učenje odraslih izvajajo različne ustanove. Poleg tistih, ki izvajajo predvsem programe formalnega izobraževanja odraslih za pridobitev osnovnošolske, srednješolske, višješolske in visokošolske izobrazbe, pa številne druge ponujajo programe neformalnega izobraževanja, namenjene tako splošnemu izobraževanju kot poklicnemu razvoju in osebni rasti.

Odrasli, ki želijo nadaljevati izobraževanje po končani osnovni šoli ali se prekvalificirati, se lahko vključijo v enote za izobraževanje odraslih v srednjih šolah, ki poleg formalnih pogosto izvajajo tudi neformalne izobraževalne programe.

Pomembno vlogo imajo ljudske univerze, zasebne ustanove in šole, kjer se odrasli vključujejo v formalne in neformalne programe za pridobitev izobrazbe, usposobljenosti in novih spretnosti. Te ustanove ponujajo širok spekter programov – od tečajev, delavnic, predavanj in študijskih krožkov do drugih usposabljanj za osebni in poklicni razvoj.

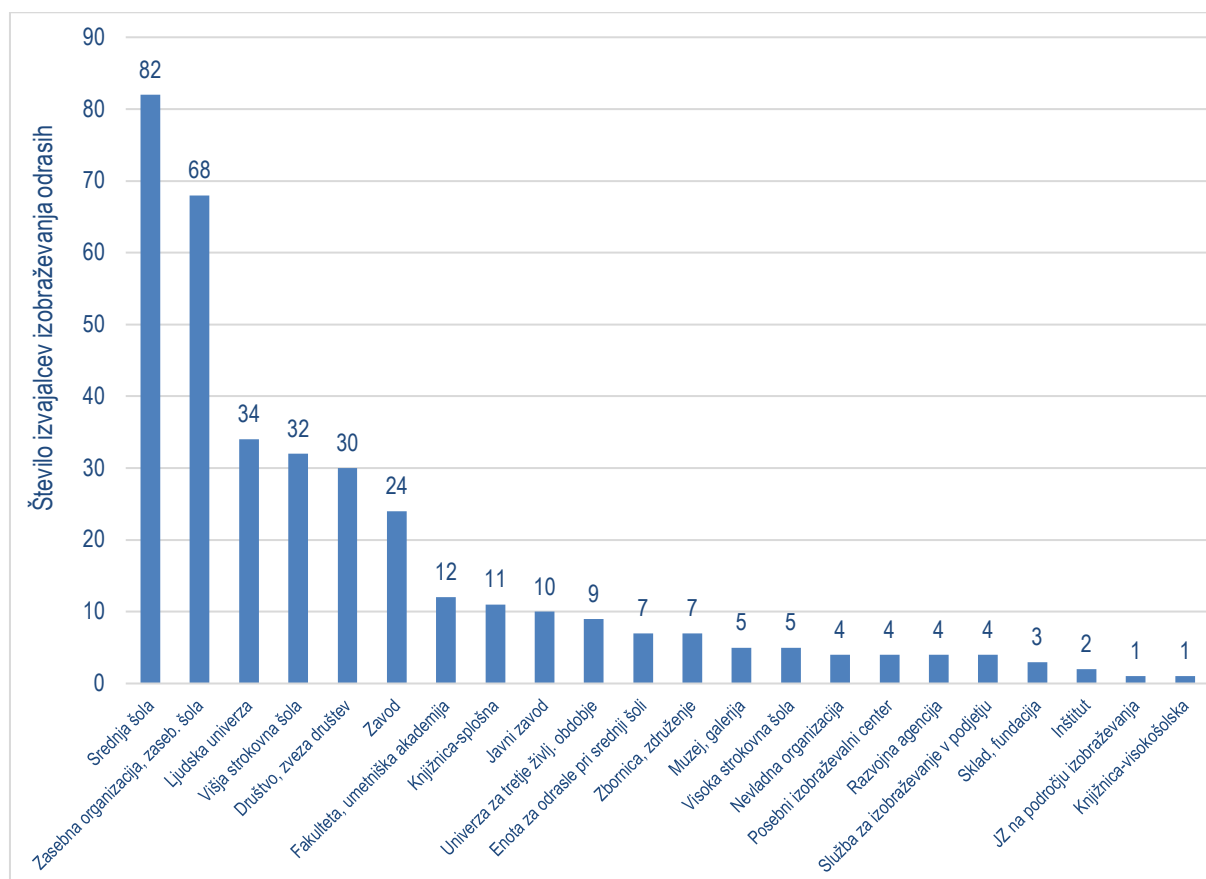
Priložnosti za izobraževanje nudijo tudi višje strokovne šole, fakultete, umetniške akademije in visoke strokovne šole, ki omogočajo izredni študij na dodiplomski in podiplomski ravni.

Primarna dejavnost številnih ustanov, kjer odrasli lahko pridobivajo znanje in spretnosti, ni izobraževanje. Raznoliko ponudbo izobraževanja za splošno javnost kot tudi specifične ciljne skupine nudijo društva in zveze društev, zavodi, knjižnice, muzeji, galerije, inštituti, zbornice, sindikati in številne druge ustanove, ki s svojimi dejavnostmi pomembno prispevajo k razvoju kulture učenja v lokalnem okolju in širše.

Posebno mesto med izvajalci zasedajo univerze za tretje življenjsko obdobje, ki bogatijo ponudbo neformalnega izobraževanja za starejše odrasle. Delujejo zlasti v okviru društev, knjižnic, ljudskih univerz, njihovi programi pa spodbujajo aktivno staranje, medgeneracijsko sodelovanje in ohranjanje intelektualne vitalnosti. Zanimanje za vključitev v njihove vsebinsko zelo raznovrstne programe, je veliko, zato so programi praviloma zelo dobro obiskani.

Poleg tega v številnih podjetjih potekajo notranja usposabljanja in izpopolnjevanja zaposlenih, namenjena krepitvi kompetenc, inovativnosti in prilagajanju spremembam na trgu dela.

Velika raznovrstnost ustanov, ki ponujajo izobraževanje in učenje odraslim, se odraža tudi v podatkih na portalu Kam po znanje, kjer se predstavljajo raznovrstni izvajalci iz vse Slovenije. To je razvidno tudi na spodnjem grafu.

Graf 3: Izvajalci izobraževanja in učenja odraslih po vrstah ustanov

4.4 Programi izobraževanja in učenja za odrasle

V Sloveniji je na voljo širok in raznolik nabor možnosti za učenje in izobraževanje odraslih – tako formalnega kot neformalnega izobraževanja in učenja.

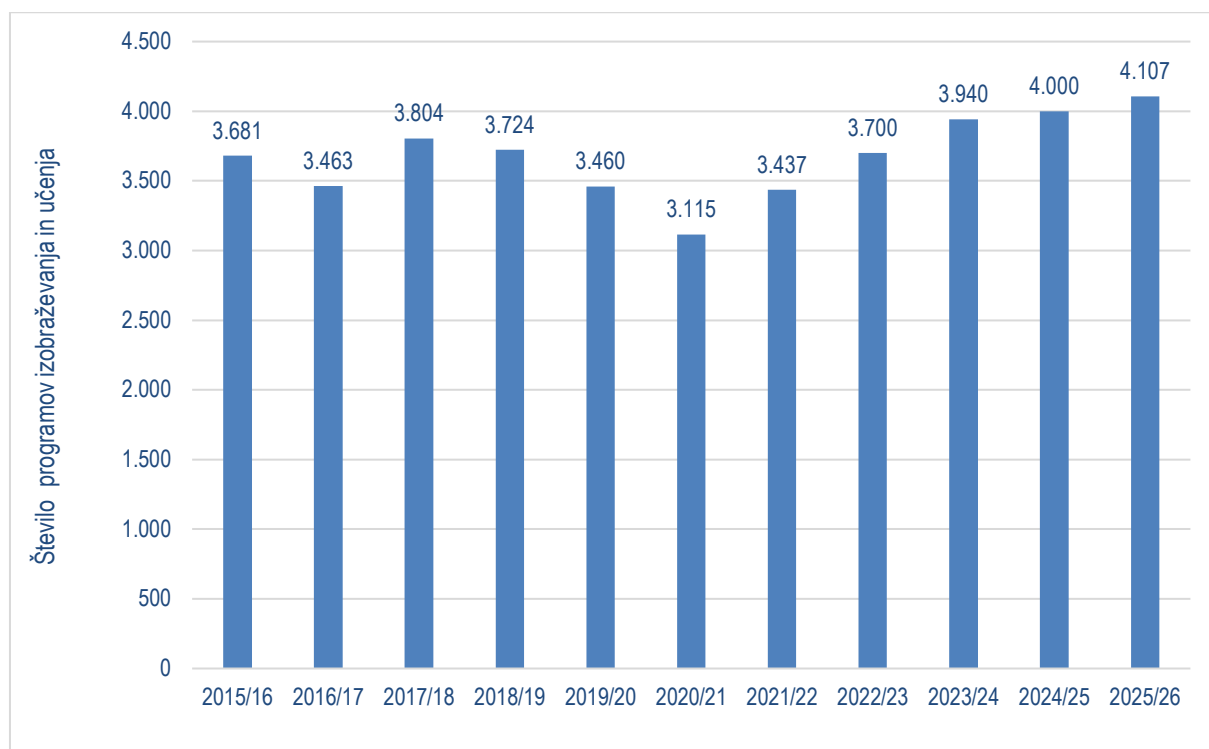
Formalni izobraževalni programi omogočajo odraslim pridobitev javnoveljavne izobrazbe po programih za dokončanje osnovnošolske izobrazbe odraslih, po srednješolskih programih (poklicni, strokovni, splošni – npr. programi za pridobitev izobrazbe ali prekvalifikacijo), višješolskih in visokošolskih programih (redni ali izredni študij), programih nacionalne poklicne kvalifikacije in drugih programih, ki vodijo do javnoveljavne izobrazbe in kvalifikacij.

Neformalno izobraževanje obsega organizirane programe učenja, ki ne vodijo do javnoveljavne izobrazbe, vendar razvijajo znanje, spretnosti in kompetence za osebni, družbeni ali poklicni razvoj. Zanje je značilno, da so bolj prilagodljivi in krajši, lahko so brezplačni ali plačljivi, udeleženec pa običajno prejme potrdilo o udeležbi, vendar ne javno veljavnega spričevala. Neformalni programi so vsebinsko razvejani, saj posegajo na različna področja človekovega delovanja in zanimanja, pogosto pa se tesno prepletajo tudi s poklicnim usposabljanjem in spopolnjevanjem. Med neformalne programe spadajo tečajji tujih jezikov, računalniške delavnice, programi digitalnih veščin, delavnice za osebni razvoj, zdravje, trajnost,

umetnost in kulturo, programi komuniciranja, podjetništva, vodenja, študijski krožki, izobraževalne delavnice knjižnic, muzejev in društev, usposabljanja za zaposlene v podjetjih in izobraževanja v univerzah za tretje življenjsko obdobje idr.

Del neformalnih programov so tudi javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle, po katerih pa se ne pridobi javnoveljavna izobrazba. Njihovi glavni cilji so pridobivanje in zviševanje ravni pismenosti in temeljnih možnosti ter izboljšanje splošne izobraženosti odraslih. Sem spadajo programi usposabljanj in drugi izobraževalni programi, računalniški in jezikovni programi ter programi finančne pismenosti za odrasle.

Na portalu Kam po znanje poleg programov za pridobitev javnoveljavne izobrazbe večji del zbrane ponudbe predstavljajo programi neformalnega izobraževanja in učenja odraslih (glej graf 4). Izvajalci izobraževalnih programov svojo predstavljeno izobraževalno ponudbo stalno dopolnjujejo in posodablajo, zato se kazalnik število programov izobraževanja in učenja, predstavljen v spodnjem grafu, nenehno spreminja.

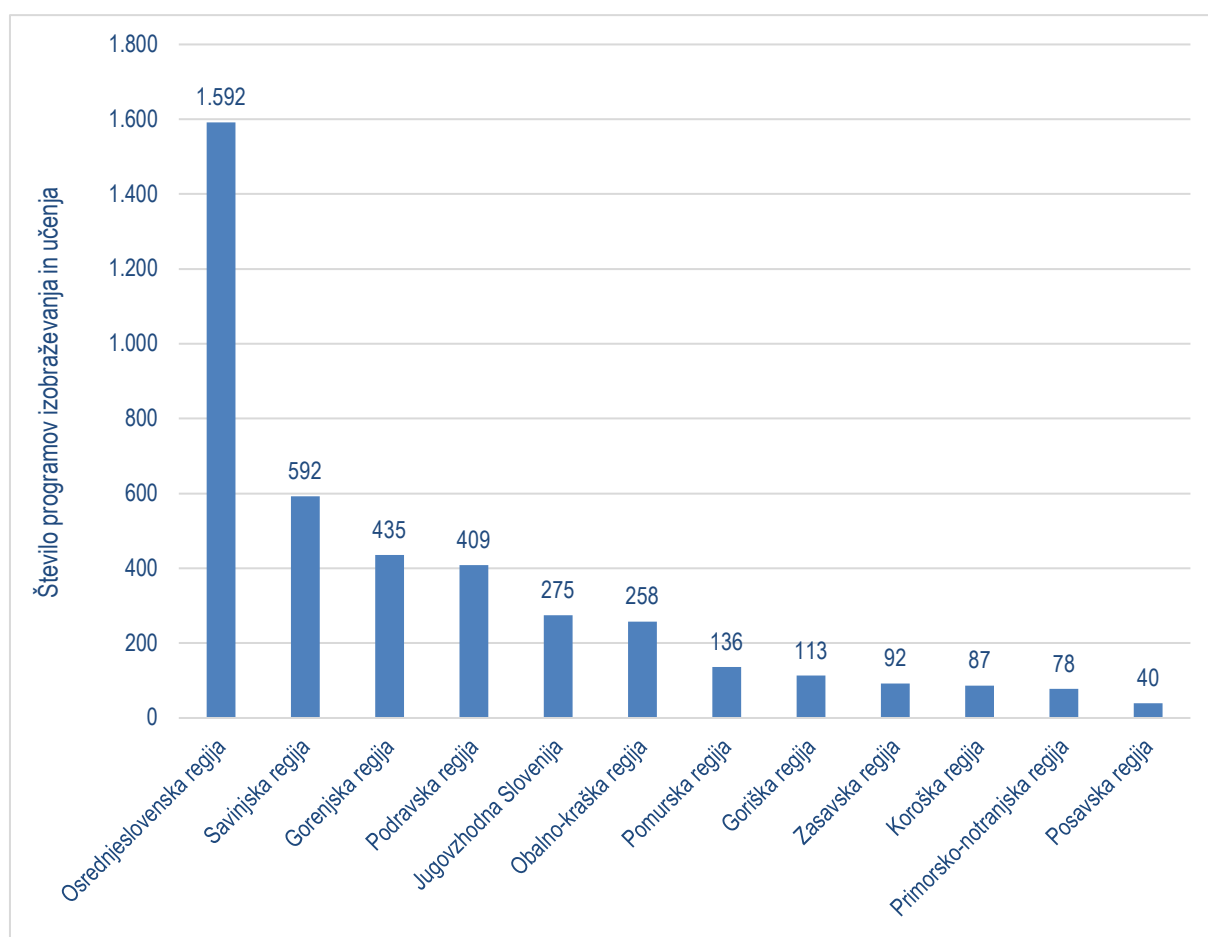
Graf 4: Število izobraževalnih programov za odrasle po letih

4.5 Programi izobraževanja in učenja po regijah in občinah

Odrasli se lahko v vseh slovenskih regijah vključijo v izobraževalne programe, ki jih izvajajo različne ustanove. Čeprav je osnovna struktura izobraževalne ponudbe po državi podobna, se obseg, dostopnost in vsebinska raznolikost programov razlikujejo po velikosti regije, demografskih značilnostih in razvojni usmerjenosti posameznih lokalnih okolij.

Odrasli se lahko vključijo v različne programe za pridobitev višje formalne izobrazbe in neformalne programe v vseh regijah (glej graf 5). Največ možnosti za izobraževanje imajo odrasli v osrednjeslovenski,

sledijo savinjska, gorenjska in podravska regija. Številne izobraževalne možnosti so dostopne predvsem v Ljubljani, pa tudi v večjih regijskih središčih, kot so Maribor, Kranj, Koper, Celje in Novo mesto, kjer deluje več srednjih šol, ki izobražujejo odrasle, višjih in visokih strokovnih šol ter univerz in drugih ponudnikov formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja (ljudske univerze, zasebne izobraževalne ustanove, društva, zavodi idr.). S pomočjo ljudskih univerz, knjižnic, društev, univerz za tretje življenjsko obdobje in drugih ustanov pa so izobraževalne možnosti dostopne tudi prebivalcem v manjših lokalnih okoljih. Raznvrstne možnosti za izobraževanje in učenje odraslih v lokalnem okolju so pomembne, saj lokalna dostopnost izobraževanja vpliva na večjo vključenost prebivalcev v programe izobraževanja in učenja, predvsem pa olajša dostop do izobraževalnih možnosti različnim skupinam prebivalstva, še zlasti starejšim, invalidom in drugim ranljivim skupinam prebivalstva, ki se pogosto težje odločajo za izobraževanje.

Graf 5: Ponudba programov izobraževanja in učenja za odrasle po regijah

Analiza izobraževalne ponudbe za odrasle kaže, da v Sloveniji na en izobraževalni program v povprečju pride na 444 odraslih prebivalcev (glej preglednico 3). Ta kazalnik ponazarja razmerje med številom razpoložljivih izobraževalnih programov in številom odrasle populacije ter omogoča vpogled v dostopnost izobraževanja in učenja odraslih po posameznih regijah.

V štirih regijah – osrednjeslovenski, savinjski, obalno-kraški in gorenjski – razmerje ne presega državnega povprečja, kar pomeni, da je ponudba izobraževalnih programov za odrasle tam razmeroma dostopna

odraslim prebivalcem. V drugih regijah je število odraslih na izobraževalni program večje od državnega povprečja, kar nakazuje slabšo dostopnost izobraževalnih možnosti za odrasle.

Posebej izstopa posavska regija, kjer je na en izobraževalni program v povprečju več kot 1.600 odraslih. To kaže izrazito pomanjkanje izobraževalne ponudbe in predstavlja pomemben izziv za nadaljnji razvoj izobraževanja odraslih v regiji.

Preglednica 3: Število odraslih prebivalcev (15 let in več) na izobraževalni program po regijah

Regija	Število odraslih prebivalcev (15 let in več) v Sloveniji*	Število programov izobraževanja in učenja odraslih	Število odraslih na program izobraževanja in učenja odraslih
Slovenija	1.824.892	4.107	444
Osrednjeslovenska	485.310	1592	305
Savinjska	224.752	592	380
Obalno-kraška	104.082	258	403
Gorenjska	178.178	435	410
Jugovzhodna Slovenija	124.831	275	454
Zasavska	49.251	92	535
Primorsko-notranjska	45.733	78	586
Koroška	60.569	87	696
Podravska	287.107	409	702
Pomurska	98.782	136	726
Goriška	101.314	113	897
Posavska	64.983	40	1.625

*Vir: SURS

Analiza izobraževalne ponudbe po slovenskih občinah kaže precejšnje razlike v obsegu in dostopnosti izobraževalnih in učnih možnosti za odrasle. V opazovanem letu so se na portalu predstavili izvajalci izobraževanja in učenja odraslih iz 67 občin. Izobraževanja so torej po ozemlju Slovenije enakomerno razpršena.

Ugotovitve potrjujejo, da je izobraževalna ponudba za odrasle izrazito skoncentrirana v večjih urbanih središčih, medtem ko manjše in podeželske občine zastajajo tako po obsegu kot raznolikosti ponudbe. Izrazito izstopajo večje urbane občine, kjer je koncentracija izobraževalnih ustanov, izvajalcev in različnih programov največja. Daleč največ izobraževalnih možnosti imajo odrasli v Mestni občini Ljubljana, kjer je bilo odraslim na voljo kar 1.525 izobraževalnih programov (glej preglednico 4). Sledijo občine Maribor, Velenje, Novo mesto, Celje, Kranj, Koper in Škofja Loka, vendar z bistveno manjšo ponudbo programov. V teh občinah so izobraževalne možnosti za odrasle sicer prisotne, a manj raznolike in številčno omejene v primerjavi z največjim središčem.

V večini manjših občin pa je izobraževalna ponudba za odrasle skromnejša. V štiriindvajsetih občinah so se odrasli lahko v povprečju vključili v deset ali manj različnih programov izobraževanja in učenja. To pogosto pomeni, da morajo na izobraževanje v sosednje občine ali regijska središča, kar je lahko dodatna ovira za vključevanje v izobraževanje, zlasti za ranljive skupine. Zato je potreben nadaljnji razvoj lokalnih in regijskih učnih okolij v občinah s skromno izobraževalno ponudbo ali brez nje ter spodbujanje izvajalcev izobraževanja k širitvi ponudbe tudi v občinah z omejenimi izobraževalnimi možnostmi.

Preglednica 4: Število programov izobraževanja in učenja po občinah

Naziv občine	Število programov izobraževanja in učenja odraslih
Ljubljana	1.525
Maribor	268
Velenje	221
Novo mesto	176
Celje	169
Kranj	165
Koper	128
Škofja Loka	96
Nova Gorica	84
Trbovlje	69
Sežana	64
Ptuj	61
Slovenj Gradec	60
Lendava	59
Naklo	58
Slovenske Konjice	58
Žalec	58
Trebnje	56
Murska Sobota	53
Postojna	50
Izola	44
Slovenska Bistrica	44
Kamnik	42
Jesenice	35
Rogaška Slatina	34
Bled	31
Radovljica	31
Šentjur	31
Črnomelj	24
Krško	22
Lenart	20

Kočevje	19
Litija	18
Tržič	17
Brežice	16
Ajdovščina	15
Ravne na Koroškem	15
Gornja Radgona	13
Ormož	13
Cerknica	12
Muta	12
Ilirska Bistrica	11
Komen	11
Beltinci, Bistrica ob Sotli, Bloke, Cerklje na Gorenjskem, Divača, Domžale, Grosuplje, Idrija, Ivančna Gorica, Kostanjevica na Krki, Logatec, Ljutomer, Prebold, Piran, Radenci, Ruše, Šempeter - Vrtojba, Tolmin, Šmarje pri Jelšah, Vransko, Vrhnika, Veržej, Vojnik, Zagorje ob Savi	10 ali manj programov za odrasle

4.6 Programi izobraževanja in učenja po vrstah izobraževanja

Za analizo izobraževalne ponudbe odraslih po vrstah izobraževanja so bili programi razvrščeni v skladu z nacionalno klasifikacijo izobraževanja in usposabljanja KLASIUS, in sicer Klasifikaciji vrst aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS-SRV).

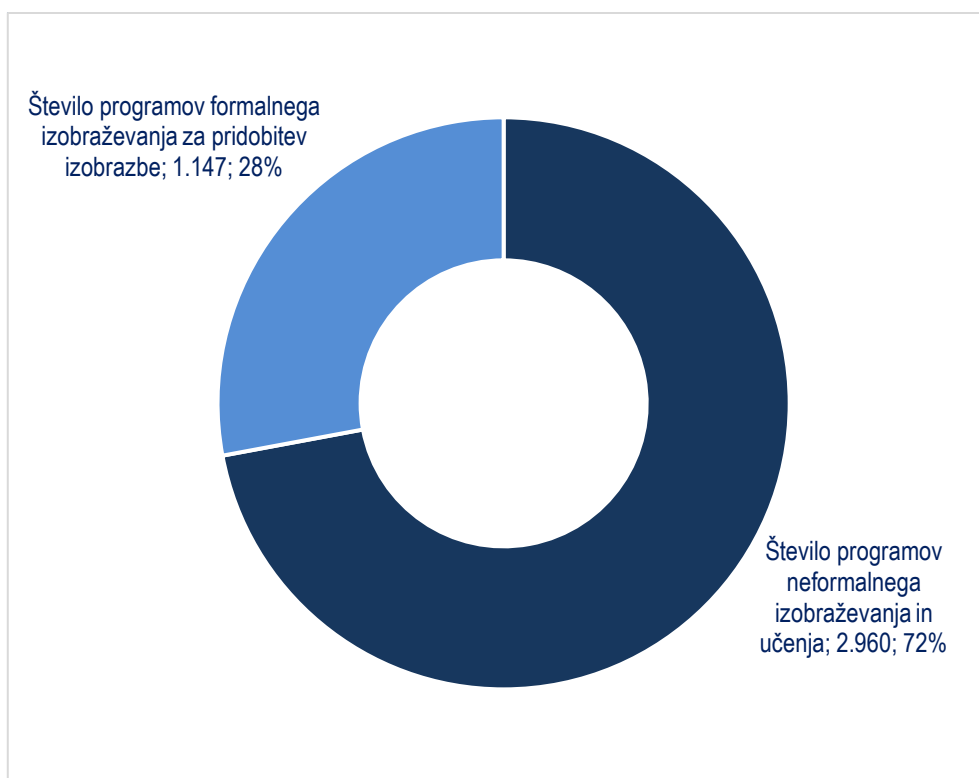
Analiza na portalu zbranih podatkov je pokazala, da neformalno izobraževanje, usposabljanje in učenje odraslih predstavljajo kar 72 % celotne izobraževalne ponudbe, medtem ko 28 % programov omogoča pridobitev višje stopnje izobrazbe (glej graf 6). Struktura ponudbe tako jasno odraža poudarek na prožnih, kratkotrajnih in vsebinsko raznolikih oblikah učenja, ki odraslim omogočajo hitro prilagajanje osebnemu in poklicnemu razvoju.

Neformalno izobraževanje in učenje odraslim omogoča zviševanje ravni pismenosti ter razvoj temeljnih in drugih ključnih zmožnosti, hkrati pa prispeva k izboljševanju splošne izobraženosti in aktivnemu vključevanju v družbo. Gre za vsebinsko zelo razvejano področje, ki zajema številna področja človekovega delovanja in interesov ter se pogosto prepleta s poklicnim usposabljanjem in izpopolnjevanjem.

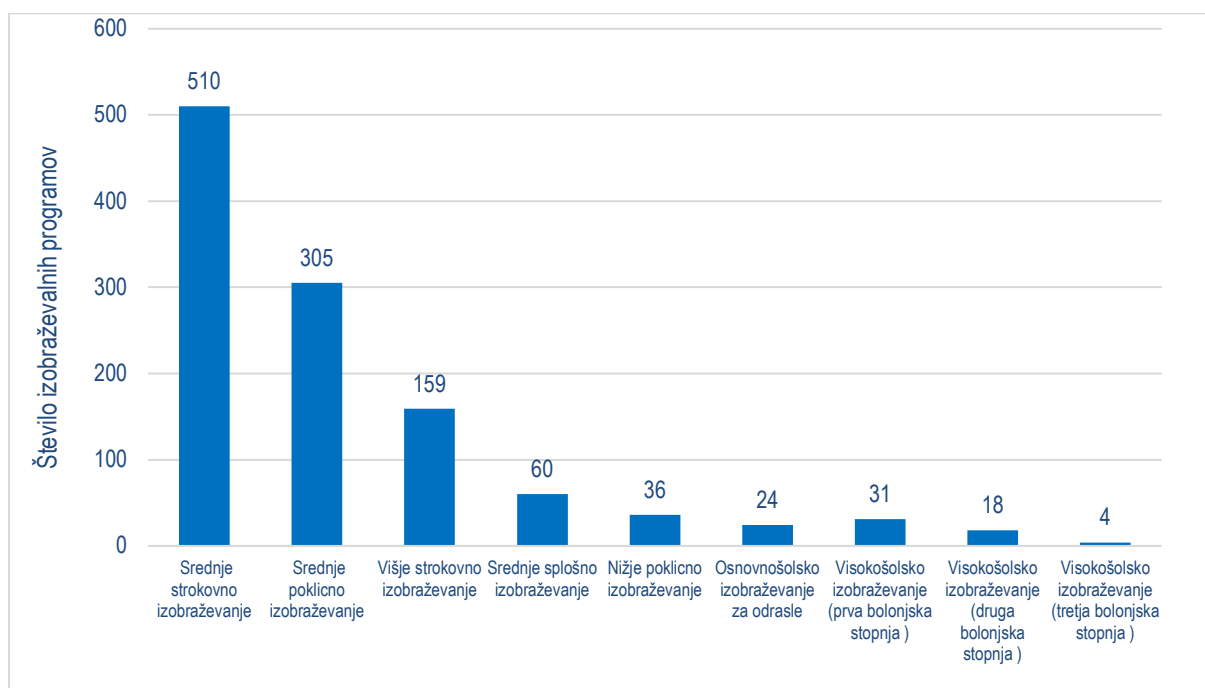
Programe neformalnega izobraževanja je v svoji ponudbi navedlo 215 ustanov, skupaj so odraslim ponudili 2.960 programov. Med izvajalci so društva in zveze društev, splošne knjižnice, ljudske univerze, zavodi, srednje šole in enote za izobraževanje odraslih pri srednjih šolah, univerze za tretje življenjsko obdobje, zasebne ustanove in šole, muzeji, galerije, zbornice in strokovna združenja. Najobsežnejša je bila ponudba programov učenja tujih jezikov, programi za razvoj osebnih spretnosti in osebnostne rasti, učenja informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter uporabe računalnika, programi poslovanja in upravljanja.

V okviru neformalnega izobraževanja so predstavljeni tudi programi priprav na preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK), ki omogočajo vrednotenje in formalno potrditev znanj in spretnosti, pridobljenih z neformalnim učenjem. Skupno je bilo navedenih 157 programov NPK, ki jih je izvajalo 40 izvajalcev izobraževanja.

Izobraževalne programe za pridobitev formalne izobrazbe je v svoji ponudbi predstavilo 172 ustanov. Med njimi so prevladovali programi srednjega strokovnega in poklicnega izobraževanja. Med srednješolskimi strokovnimi programi so bili najpogostejše zastopani programi ekonomski tehnik, predšolska vzgoja, strojni tehnik in tehnik računalništva, med programi poklicnega izobraževanja pa programi za trgovca ter programi s področja gastronomskih in hotelskih storitev (glej graf 7).

Graf 6: Vrste izobraževanja za odrasle

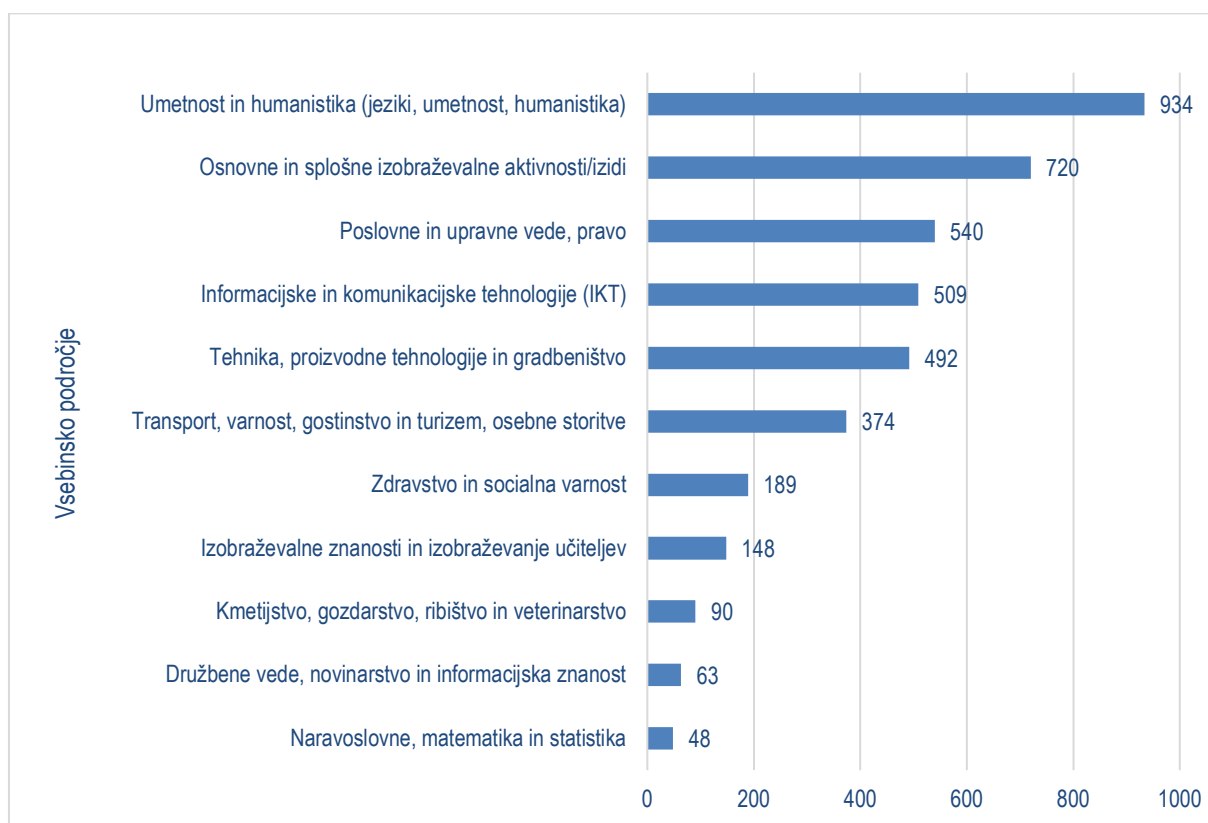

Graf 7: Izobraževalni programi za pridobitev formalne izobrazbe

4.7 Programi izobraževanja in učenja po vsebinskih področjih

Programi izobraževanja in učenja za odrasle v Sloveniji pokrivajo širok spekter vsebinskih področij, kar odraža raznolikost interesov, potreb in življenjskih okoliščin odraslih udeležencev. Vsebine izobraževanj se praviloma prilagajajo ciljnim skupinam ter ciljem posameznih izobraževalnih programov, pri čemer je vse večji poudarek namenjen razvoju znanj in veščin, ki so neposredno uporabni tako v vsakdanjem življenju kot v poklicnem okolju. Pomembno vlogo imajo programi, ki odraslim omogočajo odzivanje na sodobne družbene, tehnološke in gospodarske izzive ter krepijo njihovo zaposljivost, socialno vključenost in osebni razvoj.

Zbrane programe izobraževanja in učenja za odrasle smo razvrstili v skladu z nacionalnim klasifikacijskim sistemom izobraževanja in usposabljanja KLASIUS, in sicer po Klasifikaciji področij aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS-P-16). Na tej podlagi so bili programi uvrščeni v enajst širših vsebinskih področij (glej graf 8).

Graf 8: Število izobraževalnih programov za odrasle po vsebinskih področjih KLASIUS-P-16

V opazovanem obdobju je bila najobsežnejša ponudba izobraževalnih programov s področja **umetnosti in humanistike**. V to vsebinsko področje so uvrščeni programi avdiovizualnega ustvarjanja, tehnik in multimedijske proizvodnje, likovne umetnosti, glasbe, plesa in uprizoritvenih umetnosti, modnega oblikovanja, oblikovanja prostora in industrijskega oblikovanja, domače in umetnostne obrti (unikatni in umetniški izdelki), religije in teologije, zgodovine in arheologije, filozofije in etike, književnosti in jezikoslovja ter učenja jezikov. Znotraj tega področja so izrazito prevladovali programi učenja tujih jezikov (692 programov), medtem ko je bilo drugih vsebin precej manj (npr. 43 programov s področja glasbe, plesa in uprizoritvenih umetnosti, 35 s področja domače in umetnostne obrti, 34 s področja avdiovizualnega ustvarjanja ter 28 s področja likovne umetnosti).

Obsežna je bila tudi ponudba programov s področja **osebnih spretnosti in osebnostnega razvoja ter splošnih izobraževalnih aktivnosti oziroma izidov**, ki združuje vsebine splošnih izobraževalnih aktivnosti, razvoja osebnih spretnosti in osebnostnega razvoja ter pismenosti in matematične pismenosti. To področje pomembno prispeva k opolnomočenju odraslih za aktivno vključevanje v družbo in samostojno obvladovanje vsakdanjih izzivov. Največ programov znotraj tega področja je bilo uvrščenih med osebne spretnosti, osebnostni razvoj (285 programov) in splošne izobraževalne aktivnosti/izide (258 programov).

Velik delež izobraževalne ponudbe je bil namenjen vsebinam s področja **poslovnih in upravnih ved ter prava**. To vsebinsko področje združuje programe s področij poslovanja in upravljanja, menedžmenta, prodaje in trgovine, delovnih spretnosti, računovodstva in revizije, tajniškega in administrativnega dela, marketinga in oglaševanja, finančništva, bančništva in zavarovalništva ter prava. Največ programov je

bilo uvrščenih v področje poslovanja in upravljanja ter menedžmenta (85 programov), poslovanja in upravljanja 843 programov) ter poslovnih in upravnih ved (43 programov).

Obsežna ponudba izobraževalnih vsebin je bila tudi z vsebinskega področja **informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT)**, kjer se je ponudba v primerjavi s preteklim letom povečala. Tudi letos je bilo največ programov s področja informacijske in komunikacijske tehnologije (286 programov) ter uporabe računalnika (175 programov), kar odraža naraščajoče potrebe odraslih po digitalnih znanjih in spretnostih ter pomen digitalne pismenosti za vključevanje na trg dela in v sodobno družbo.

Najskromnejša ponudba izobraževanja je bila tudi letos z vsebinskih področij **kmetijstva, gozdarstva, ribištva in veterinarstva (78 programov), družbenih ved, novinarstva in informacijskih znanosti (57 programov)** ter **naravoslovja, matematike in statistike (39 programov)**. To kaže manjšo zastopanost teh vsebin v izobraževalni ponudbi za odrasle, kar lahko predstavlja izziv z vidika uravnoveščenega razvoja znanja in kompetenc na vseh področjih.

5. Analiza izobraževalne ponudbe programov za pridobitev spretnosti za življenje

Razvite temeljne spretnosti za življenje so osnova za učinkovito delovanje posameznika v sodobni družbi. Predstavljajo ključni dejavnik osebne, socialne in poklicne vključenosti. Razvite kompetence (znanje, spretnosti, veščine) posamezniku omogočajo sprejemanje premišljenih in odgovornih odločitev, učinkovito skrb za lastno zdravje, ustrezno upravljanje osebnih financ ter samostojno in varno uporabo elektronskih storitev v vsakdanjem in delovnem okolju. Hkrati so pomembne za ohranjanje zaposljivosti ter načrtovanje in razvoj poklicne poti.

Temeljne spretnosti brez redne uporabe in nadgrajevanja postopoma slabijo, zato je njihovo vseživljenjsko razvijanje nujno. Krepitev in pridobivanje novih spretnosti omogoča posameznikom, da se uspešno prilagajajo družbenim in tehnološkim spremembam, ohranjajo samostojnost ter dosegajo višjo kakovost življenja in večje osebno zadovoljstvo.

Področje spretnosti za življenje celostno predstavljamo tudi na portalu Kam po znanje, kjer sistematično izpostavljam izobraževalno ponudbo programov, namenjenih razvoju **osmih ključnih spretnosti za življenje**: zelenih in digitalnih spretnosti, spretnosti za zdravo življenje, spretnosti za kulturno življenje, državljskih in medijskih spretnosti, osebnih (čustvenih) in medosebnih spretnosti ter finančnih in potrošniških spretnosti.

Za vsako od navedenih spretnosti smo v opazovanem letu izvedli analizo izvajalcev in izobraževalnih programov po različnih kriterijih. Razvrščanje izobraževalnih programov po posameznih področjih spretnosti je temeljilo na nacionalni klasifikaciji področij aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja KLASIUS-P-16, kar je omogočilo metodološko primerljivo obravnavo izobraževalne ponudbe.

Analiza podatkov je pokazala, da je bila ponudba programov za razvoj spretnosti za življenje vsebinsko raznolika, vendar neenakomerno porazdeljena po posameznih področjih spretnosti (glej preglednico 5).

Najobsežnejša je bila ponudba programov s področja **osebnih (čustvenih) in medosebnih spretnosti**, kjer je sodelovalo 173 izvajalcev s skupno 950 programi. To področje je zajelo vsebine za odrasle, povezane z osebnostnim razvojem, duševnim zdravjem, obvladovanjem stresa, medosebnimi odnosi ter krepitvijo socialnih in komunikacijskih zmožnosti.

Pomemben delež izobraževalne ponudbe so predstavljali programi s področja **finančnih in potrošniških spretnosti**, kjer je 117 izvajalcev izvajalo 538 programov. Veliko število programov na tem področju odraža aktualne potrebe odraslih po krepitevi finančne pismenosti, odgovornem ravnanju z denarjem in razumevanju potrošniških odločitev v kompleksnem ekonomskem okolju.

Na področju **digitalnih spretnosti** je sodelovalo 108 izvajalcev s 513 programi, kar potrjuje stalno in sistematično usmerjenost v razvoj digitalnih znanj in veščin, potrebnih za učinkovito vključevanje odraslih v digitalizirano družbo, trg dela in vsakdanje življenje.

Nekoliko manj obsežna, a vsebinsko pomembna je bila ponudba za **zdravo življenje**. 114 izvajalcev je ponudilo 336 programov, usmerjenih v krepitev zdravstvene pismenosti, zdravega življenjskega sloga in skrbi za lastno telesno ter duševno zdravje.

Še skromnejša je bila ponudba vsebin s področja pridobivanja **zelenih, državljanskih ter medijskih spretnosti**.

Rezultati analize potrjujejo, da se izobraževalna ponudba za razvoj in krepitev spretnosti za življenje odziva na aktualne potrebe. Hkrati so zapostavljena področja, kjer bi bilo smiselno v prihodnje okrepiti razvoj in dostopnost programov. Predvsem gre za zelene, državljanske in medijske spretnosti.

Preglednica 5: Število izvajalcev in programov usposabljanj za pridobitev osmih spretnosti za življenje

Spretnosti za življenje	Število programov usposabljanj	Število izvajalcev usposabljanj
Osebnostne (čustvene) spretnosti	950	173
Finančne in potrošniške spretnosti	538	117
Digitalne spretnosti	513	108
Spretnosti za zdravo življenje	336	114
Spretnosti za kulturno življenje	323	102
Zelene spretnosti	138	40
Državljanske spretnosti	76	36
Medijske spretnosti	63	40

5.1 Izobraževalna ponudba za pridobitev osebnih (čustvenih) in medosebne spretnosti za življenje

Osebnostne (čustvene) in medosebne spretnosti so ključne za posameznikovo uspešno delovanje v zasebnem, poklicnem in družbenem okolju. Zajemajo sposobnosti prepoznavanja, razumevanja in uravnavanja lastnih čustev, razvijanje samopodobe in samozavesti, obvladovanje stresa ter prilagajanje spremembam, hkrati pa tudi spretnosti učinkovite komunikacije, sodelovanja, reševanja konfliktov, empatije in gradnje kakovostnih odnosov z drugimi. V sodobni družbi, za katero so značilni hitri družbeni in tehnološki premiki, postajajo te spretnosti vse pomembnejše.

Medosebne spretnosti so tudi nepogrešljive za uspešno sodelovanje v družbi. Spodbujajo spoštljivo komunikacijo, medsebojno razumevanje in vključevanje, kar je še posebno pomembno v raznolikih in medgeneracijskih okoljih.

Sistematično razvijanje osebnih (čustvenih) in medosebnih spretnosti v okviru izobraževanja odraslih pomembno prispeva k osebnostni rasti posameznikov, njihovi zaposljivosti ter aktivni in odgovorni udeležbi v družbi.

Povpraševanja po vsebinah za pridobivanje in razvijanje teh spretnosti je vse več, zato je tudi izobraževalna ponudba obsežna in zelo raznolika. Vsebine, ki so se navezovala na osebne, čustvene spretnosti, je na portalu ponujalo 173 ustanov, skupaj 950 programov. Največ med njimi je bilo zasebnih organizacij, zasebnih šol, ljudskih univerz in srednjih šol (glej preglednico 6). Bogata ponudba teh vsebin je bila predvsem v osrednjeslovenski regiji, in sicer v Ljubljani (glej preglednici 7 in 8).

Preglednica 6: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev osebnih (čustvenih) spretnosti za življenje po vrsti ustanove

Vrsta ustanove	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Zasebna organizacija, zasebna šola	352	25
Ljudska univerza	280	33
Srednja šola	160	54
Društvo, zveza društev	41	15
Višja strokovna šola	26	13
Zavod	26	11
Univerza za tretje življenjsko obdobje	18	5
Sklad, fundacija	16	1
Posebni izobraževalni center	8	1
Knjižnica – splošna	6	3
Razvojna agencija	5	2
Inštitut	3	1
Javni zavod	3	3
Fakulteta, umetniška akademija	2	2
Služba za izobraževanje v podjetju	2	2
Zbornica, združenje	2	2

Preglednica 7: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev osebnih (čustvenih) spretnosti za življenje po regijah

Regija	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Osrednjeslovenska regija	452	53
Savinjska regija	130	26
Gorenjska regija	92	19
Podravska regija	81	23
Jugovzhodna Slovenija	56	10
Obalno-kraška regija	36	13
Primorsko-notranjska regija	22	4
Koroška regija	22	4
Pomurska regija	21	7

Goriška regija	19	7
Zasavska regija	11	3
Posavska regija	8	4

Preglednica 8: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev osebnih (čustvenih) spretnosti za življenje po občinah

Občina	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljubljana	445	49
Maribor	54	16
Velenje	42	7
Celje	27	8
Naklo	27	1
Novo mesto	24	6
Koper	23	5
Žalec	21	4
Jesenice	19	4
Trebnje	17	1
Kranj	16	4
Slovenj Gradec	16	2
Postojna	13	2
Radovljica	13	1
Slovenska Bistrica	13	2
Rogaška Slatina	12	1
Nova Gorica	11	3
Škofja Loka	11	2
Slovenske Konjice	10	1
Trbovlje	9	2
Črnomelj	8	1
Lendava	8	2
Vransko	8	1
Kočevje	7	2
Ptuj	7	2
Krško	6	2
Murska Sobota	6	1
Šentjur	6	1
Ormož	5	1
Pivka	5	1
Bled	4	1
Cerknica	4	1
Izola	4	1
Sežana	4	2
Ajdovščina	3	1
Kamnik	3	1
Muta	3	1
Piran	3	3
Radenci	3	0
Ravne na Koroškem	3	1
Beltinci	2	1

Domžale	2	2
Idrija	2	1
Ivančna Gorica	2	1
Tolmin	2	1
Zagorje ob Savi	2	1
Šmarje pri Jelšah	2	1
Bistrica ob Sotli	1	1
Brežice	1	1
Cerklje na Gorenjskem	1	1
Divača	1	1
Gornja Radgona	1	1
Komen	1	1
Lenart	1	1
Ljutomer	1	1
Prebold	1	1
Ruše	1	1
Tržič	1	1
Vojnik	1	1
Sempeter - Vrtojba	1	1

5.2 Izobraževalna ponudba za pridobitev finančnih in potrošniških spretnosti za življenje

Finančna pismenost je skupek znanj, spretnosti in odnosov, ki posamezniku omogočajo razumevanje finančnih pojmov, presojo tveganja in sprejemanje premišljenih odločitev o upravljanju osebnih financ. Vključuje razumevanje dohodkov in izdatkov, varčevanja, zadolževanja, naložb, zavarovanj ter dolgoročnega finančnega načrtovanja. S pojavom številnih finančnih produktov, možnosti vlaganja in plemenitenja osebnih financ se potreba po obvladovanju finančne pismenosti še povečuje. Finančna in potrošniška znanja in spretnosti so ključna za učinkovito upravljanje osebnih financ ter zagotavljanje večje stabilnosti in varnosti posameznikovega gospodinjstva, razumevanje potrošniških pravic in odgovornosti pa pripomore k zaščiti potrošnikov pred morebitnimi goljufijami ali nepravilnostmi na trgu. Pomanjkanje finančne in potrošniške pismenosti lahko vodi v težave, kot so dolgovi, slabo upravljanje osebnih financ, težave z zadolževanjem in nepotrebni stroški.

Julija 2023 je Evropska komisija objavila rezultate Flash Eurobarometer 525 z naslovom Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU (angl. Monitoring the level of financial literacy in the EU), v kateri so merili finančno znanje in vedenje polnoletnih državljanov Unije. Rezultati so pokazali, da je raven finančne pismenosti nizka. Le štiri države članice imajo več kot četrtno respondentov z visoko stopnjo finančne pismenosti, in sicer so to Nizozemska, Švedska, Danska ter Slovenija. Podrobne rezultate raziskave smo predstavili [prispevku](#) na spletni strani ACS v rubriki Info-mozaik. Čeprav se je naša država v evropskem merilu odrezala dobro, pa je prostora za krepitev finančne pismenosti še veliko.

Analiza ponudbe programov za pridobivanje in krepitev spretnosti s področja finančnega opismenjevanja in potrošništva za odrasle je pokazala, da se je ta v zadnjem obdobju povečala. Vsebine programov so bile osredotočene predvsem na spremljanje osebnega proračuna in naložbe, prepoznavanje in ravnanje z denarjem, odnos do denarja, razumevanje pogodb, dolgov in njihovega odplačevanja, razumevanje tveganj in koristi, poznavanje regulacije, varstvo potrošnikov ter zanesljivih virov finančnih informacij.

V opazovanem letu je usposabljanja s tega področja ponujalo 117 ustanov po Sloveniji, med njimi je bilo največ zasebnih ustanov in šol ter ljudskih univerz (glej preglednico 9). V svoji ponudbi so imeli 538 programov. Odrasli so lahko krepili in razvijali ta znanja in spretnosti v vseh regijah. Največ možnosti pa so imeli v osrednjeslovenski regiji, zlasti v ljubljanski občini (glej preglednici 10 in 11).

Preglednica 9: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev finančnih in potrošniških spretnosti za življenje po vrsti ustanove

Vrsta ustanove	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Zasebna organizacija, zasebna šola	170	26
Ljudska univerza	135	25
Srednja šola	97	30
Razvojna agencija	30	2
Višja strokovna šola	26	16
Fakulteta, umetniška akademija	16	4
Visoka strokovna šola	14	2
Knjižnica – splošna	14	1
Inštitut	11	1
Sklad, fundacija	10	1
Zavod	10	6
Zbornica, združenje	5	3

Preglednica 10: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev finančnih in potrošniških spretnosti za življenje po regijah

Regija	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Osrednjeslovenska regija	243	43
Podravska regija	63	18
Savinjska regija	58	13
Gorenjska regija	41	10
Jugovzhodna Slovenija	38	8
Obalno-kraška regija	34	6
Pomurska regija	18	5
Zasavska regija	13	3
Koroška regija	11	3
Goriška regija	10	2
Posavska regija	7	4
Primorsko-notranjska regija	2	2

Preglednica 11: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev finančnih in potrošniških spretnosti za življenje po občinah

Občina	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljubljana	234	38
Maribor	46	14
Novo mesto	29	6
Celje	25	6
Kranj	20	4
Velenje	18	3
Izola	14	1
Koper	12	4
Lendava	10	2
Nova Gorica	10	2
Ptuj	10	2
Radovljica	10	3
Murska Sobota	8	3
Sežana	8	1
Slovenj Gradec	8	2
Trbovlje	7	1
Slovenska Bistrica	6	1
Slovenske Konjice	6	1
Trebnje	6	1
Litija	5	1
Škofja Loka	5	1
Žalec	5	1
Brežice	4	2
Kamnik	4	2
Jesenice	3	1
Kočevje	3	1
Krško	3	1
Muta	3	1
Rogaška Slatina	3	1
Tržič	3	1
Domžale	2	1
Ivančna Gorica	2	1
Postojna	2	2
Grosuplje	1	1
Ormož	1	1
Zagorje ob Savi	1	1
Šentjur	1	1

5.3 Izobraževalna ponudba za pridobitev digitalnih spretnosti

Digitalna znanja in spretnosti imajo v razmerah hitrih tehnoloških, gospodarskih in družbenih sprememb vse pomembnejšo vlogo. Digitalna preobrazba vpliva na skoraj vsa področja življenja – od dela, izobraževanja in javnih storitev do komuniciranja, dostopa do informacij in vključevanja v družbo. Zato so

digitalne spretnosti ena od temeljnih kompetenc za aktivno in samostojno delovanje posameznika v sodobni informacijski družbi.

Razvite digitalne spretnosti posameznikom omogočajo učinkovito uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij, kritično presojo digitalnih vsebin, varno ravnanje v spletnem okolju ter prilagajanje novim digitalnim orodjem in delovnim procesom. Na trgu dela so vse bolj iskane, saj digitalizacija spreminja naravo poklicev, ustvarja nove oblike dela in zahteva stalno nadgrajevanje znanj. Posamezniki z ustreznimi digitalnimi kompetencami lažje ohranjajo zaposljivost, povečujejo svojo konkurenčnost ter se uspešneje vključujejo v vseživljenjsko učenje. Hkrati ta znanja in spretnosti zmanjšujejo tveganje za digitalno izključenost, zlasti pri starejših in drugih ranljivih skupinah. Krepitev digitalnih znanj in spretnosti je zato ključna tako za osebni razvoj posameznika kot dolgoročni družbeni in gospodarski razvoj ter uspešno soočanje z izzivi hitro spreminjajočega se sveta.

Ponudba programov usposabljanj s tega področja je velika. Odraslim so namenjeni tudi številni brezplačni tečaji IKT vsebin, sofinancirani z evropskimi (projektnimi) sredstvi. V opazovanem letu je ta znanja in spretnosti odraslim ponujalo 108 ustanov po Sloveniji, med njimi je bilo največ ljudskih univerz in zasebnih ustanov in šol (glej preglednico 12). V svoji ponudbi so imeli 513 programov. Odrasli so lahko krepili in razvijali digitalna znanja in spretnosti v vseh regijah. Največ možnosti pa so imeli v osrednjeslovenski regiji, in sicer v ljubljanski občini (glej preglednici 13 in 14).

Preglednica 12: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev digitalnih spretnosti po vrsti ustanove

Naziv	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljudska univerza	158	29
Zasebna organizacija, zasebna šola	126	17
Srednja šola	83	22
Posebni izobraževalni center	28	2
Knjižnica – splošna	21	4
Inštitut	19	1
Zavod	17	5
Višja strokovna šola	14	12
Visoka strokovna šola	14	1
Univerza za tretje življenjsko obdobje	13	4
Služba za izobraževanje v podjetju	6	2
Društvo, zveza društev	5	4
Fakulteta, umetniška akademija	4	3
Sklad, fundacija	3	1
Razvojna agencija	2	1

Preglednica 13: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev digitalnih spretnosti po regijah

Regija	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Osrednjeslovenska regija	205	32
Savinjska regija	83	18
Gorenjska regija	53	9
Podravska regija	45	16
Jugovzhodna Slovenija	38	7
Pomurska regija	20	6
Zasavska regija	18	3
Obalno-kraška regija	18	4
Koroška regija	12	3
Primorsko-notranjska regija	10	4
Goriška regija	10	5
Posavska regija	1	1

Preglednica 14: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev digitalnih spretnosti po občinah

Občina	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljubljana	203	30
Velenje	40	7
Kranj	39	4
Maribor	31	10
Novo mesto	28	5
Koper	16	3
Trbovlje	16	2
Slovenske Konjice	13	1
Celje	12	5
Žalec	12	1
Slovenj Gradec	11	2
Škofja Loka	11	3
Lendava	8	1
Murska Sobota	7	3
Ptuj	7	2
Črnomelj	6	1
Ilirska Bistrica	6	1
Nova Gorica	6	3
Gornja Radgona	4	1
Slovenska Bistrica	4	2
Trebnje	4	1
Ajdovščina	3	1
Postojna	3	2
Šentjur	3	1
Lenart	2	1
Litija	2	1
Sežana	2	1
Tržič	2	1

Cerknica	1	1
Domžale	1	1
Grosuplje	1	1
Krško	1	1
Ormož	1	1
Radenci	1	1
Radovljica	1	1
Ravne na Koroškem	1	1
Rogaška Slatina	1	1
Tolmin	1	1
Vojnik	1	1
Šmarje pri Jelšah	1	1

5.4 Izobraževalna ponudba za pridobitev spretnosti za zdravo življenje

Spretnosti za zdravo življenje so temeljnega pomena za ohranjanje in krepitev tako telesnega kot duševnega in socialnega zdravja posameznika ter kakovostno in aktivno življenje v vseh življenjskih obdobjih. Zajemajo znanja in veščine, povezane z zdravim življenjskim slogom, skrbjo za telesno aktivnost, uravnoteženo prehrano, obvladovanjem stresa, preprečevanjem bolezni, varovanjem duševnega zdravja ter odgovornim ravnanjem z lastnim zdravjem in zdravjem drugih.

V sodobni družbi, ki jo zaznamujejo hiter tempo življenja, naraščajoče psihosocialne obremenitve, staranje prebivalstva in porast kroničnih nenalezljivih bolezni, postajajo razvite spretnosti za zdravo življenje vse pomembnejše.

Znanje in spretnosti za ohranjanje in krepitev zdravja lahko odrasli dobijo v različnih ustanovah. V svoji izobraževalni ponudbi je 114 ustanov navedlo 336 programov s tovrstnimi vsebinami. Raznovidno ponudbo so imele srednje šole za odrasle, zasebne ustanove in ljudske univerze (glej preglednico 15). Največ možnosti za pridobivanje teh spretnosti so imeli odrasli v osrednjeslovenski regiji, zlasti v ljubljanski občini (glej preglednici 16 in 17).

Preglednica 15: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev spretnosti za zdravo življenje po vrsti ustanove

Vrsta ustanove	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Srednja šola	127	34
Zasebna organizacija, zasebna šola	66	17
Ljudska univerza	61	24
Višja strokovna šola	25	14
Inštitut	13	2
Univerza za tretje življenjsko obdobje	17	5
Društvo, zveza društev	11	7
Knjižnica – splošna	5	4
Fakulteta, umetniška akademija	3	1
Razvojna agencija	3	1
Zavod	2	2

Javni zavod	1	1
Služba za izobraževanje v podjetju	1	1
Visoka strokovna šola	1	1

Preglednica 16: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev spretnosti za zdravo življenje po regijah

Regija	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Osrednjeslovenska regija	105	25
Savinjska regija	70	25
Gorenjska regija	44	13
Podravska regija	34	15
Jugovzhodna Slovenija	23	8
Goriška regija	13	6
Obalno-kraška regija	13	7
Zasavska regija	11	3
Pomurska regija	9	4
Primorsko-notranjska regija	8	4
Koroška regija	4	2
Posavska regija	2	2

Preglednica 17: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev spretnosti za zdravo življenje po občinah

Občina	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljubljana	104	24
Celje	24	9
Maribor	21	9
Naklo	21	2
Novo mesto	17	5
Velenje	16	6
Kranj	12	4
Nova Gorica	10	3
Murska Sobota	8	3
Vransko	8	1
Žalec	8	3
Postojna	6	2
Ptuj	6	2
Trbovlje	6	1
Šentjur	6	2
Koper	5	3
Rogaška Slatina	5	2
Slovenj Gradec	4	2
Trebnje	4	1
Bled	3	1
Izola	3	1
Jesenice	3	2
Lenart	3	1
Litija	3	1

Škofja Loka	3	2
Divača	2	1
Ilirska Bistrica	2	2
Komen	2	1
Ormož	2	1
Slovenske Konjice	2	1
Zagorje ob Savi	2	1
Sempeter - Vrtojba	2	2
Ajdovščina	1	1
Brežice	1	1
Črnomelj	1	1
Gornja Radgona	1	1
Kočevje	1	1
Krško	1	1
Radovljica	1	1
Ruše	1	1
Sežana	1	1
Slovenska Bistrica	1	1
Tržič	1	1
Vrhnika	1	1
Šmarje pri Jelšah	1	1

5.5 Izobraževalna ponudba za pridobitev spretnosti za kulturno življenje

Spretnosti za kulturno življenje imajo pomembno vlogo pri celostnem razvoju posameznika in krepitvi odprte, vključujoče ter ustvarjalne družbe. Zajemajo zmožnost razumevanja, vrednotenja in ustvarjanja kulturnih vsebin, poznavanje kulturne dediščine, umetniškega izražanja ter sposobnost aktivnega sodelovanja v kulturnem in družbenem življenju skupnosti. Te spretnosti prispevajo k razvoju kritičnega mišljenja, ustvarjalnosti ter medkulturnega dialoga.

V sodobni družbi, ki jo zaznamujejo hitre spremembe, globalizacija in kulturna raznolikost, so spretnosti za kulturno življenje še posebno pomembne. Prispevajo k osebni identiteti posameznika, občutku pripadnosti in aktivnemu državljanstvu, kar vpliva tudi na kakovost življenja. Vključevanje v kulturne dejavnosti pozitivno vpliva na dobro počutje, duševno zdravje in osebno zadovoljstvo, hkrati pa spodbuja vseživljenjsko učenje in ustvarjalno izražanje v vseh življenjskih obdobjih.

Vsebine s področja umetnosti in kulture sta v opazovanem letu ponudili 102 ustanovi. Med njimi je bilo največ ljudskih univerz in univerz za tretje življenjsko obdobje, splošnih knjižnic in srednjih šol, ki izobražujejo odrasle (glej preglednico 18). Odrasli so imeli na voljo 323 programov. Bogata ponudba je bila predvsem v osrednjeslovenski regiji, in sicer v občini Ljubljana (glej preglednici 19 in 20).

Preglednica 18: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev spretnosti za kulturno življenje po vrsti ustanove

Vrsta ustanove	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljudska univerza	76	23
Univerza za tretje življenjsko obdobje	48	7
Knjižnica – splošna	45	4
Srednja šola	43	15
Društvo, zveza društev	22	11
Višja strokovna šola	15	12
Javni zavod	13	4
Zasebna organizacija, zasebna šola	12	9
Knjižnica – visokošolska	10	1
Razvojna agencija	9	1
Fakulteta, umetniška akademija	8	3
Visoka strokovna šola	6	1
Zavod	5	3
Muzej, galerija	4	4
Posebni izobraževalni center	4	1
Javni zavod na področju izobraževanja	1	1
Sklad, fundacija	1	1
Zbornica, združenje	1	1

Preglednica 19: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev spretnosti za kulturno življenje po regijah

Regija	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Osrednjeslovenska regija	125	39
Savinjska regija	48	15
Podravska regija	32	14
Gorenjska regija	28	9
Jugovzhodna Slovenija	24	5
Obalno-kraška regija	15	5
Goriška regija	15	4
Posavska regija	15	2
Koroška regija	9	3
Pomurska regija	7	3
Primorsko-notranjska regija	3	2
Zasavska regija	2	1

Preglednica 20: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev spretnosti za kulturno življenje po občinah

Občina	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljubljana	118	31
Velenje	21	4
Maribor	20	9
Celje	17	7
Škofja Loka	15	3
Trebnje	10	1
Krško	10	1
Nova Gorica	9	2
Sežana	8	2
Črnomelj	8	1
Slovenj Gradec	7	1
Koper	6	2
Novo mesto	6	3
Ptuj	6	1
Šmarje pri Jelšah	6	1
Kranj	5	3
Slovenska Bistrica	5	3
Brežice	5	1
Postojna	3	1
Murska Sobota	3	2
Tržič	3	1
Jesenice	3	1
Ajdovščina	3	1
Lendava	2	1
Trbovlje	2	1
Vrhnika	2	1
Rogaška Slatina	2	1
Ljutomer	2	1
Radovljica	2	1
Ravne na Koroškem	2	2
Kamnik	1	1
Lenart	1	1
Šentjur	1	1
Žalec	1	1
Ilirska Bistrica	1	1
Komen	1	1
Cerknica	1	1
Gornja Radgona	1	1
Bloke	1	1

Idrija	1	1
Logatec	1	1
Veržej	1	1

5.6 Izobraževalna ponudba za pridobitev zelenih spretnosti

Zelene spretnosti zajemajo znanja, veščine in zmožnosti, ki posameznikom omogočajo razumevanje okoljskih izzivov ter odgovorno in trajnostno ravnanje v vsakdanjem življenju, na delovnem mestu in v širši skupnosti. Mednje sodijo učinkovita raba virov in energije, ravnanje z odpadki, varovanje narave, trajnostna mobilnost, krožno gospodarstvo ter sprejemanje okoljsko odgovornih odločitev. Zelene spretnosti niso pomembne le za okolje, ampak tudi za trajnostni razvoj družbe in gospodarstva.

Sistematično razvijanje zelenih spretnosti v izobraževanju odraslih je ključno za uspešen prehod v trajnostno družbo. Prispeva k večji okoljski odgovornosti, socialni vključenosti in dolgoročni blaginji ter gradnji bolj trajnostno naravnane prihodnosti.

Analiza izobraževalne ponudbe za pridobitev zelenih spretnosti je pokazala, da je teh vsebin manj, kot smo pričakovali glede na njihovo aktualnost. V svoji izobraževalni ponudbi je 40 ustanov nudilo odraslim 138 programov z vsebinami, ki so se navezovala na pridobivanje zelenih spretnosti. Največ programov s to tematiko so imele srednje šole, ki izobražujejo tudi odrasle (glej preglednico 21). Največ tovrstnih vsebin je bilo dostopnih v osrednjeslovenski regiji, in sicer v ljubljanski občini (glej preglednici 22 in 23).

Preglednica 21: Izobraževalna ponudba vsebina za pridobitev zelenih spretnosti po vrsti ustanove

Vrsta ustanove	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Srednja šola	75	15
Inštitut	18	1
Univerza za tretje življenjsko obdobje	15	4
Ljudska univerza	8	5
Višja strokovna šola	7	5
Javni zavod	3	2
Zasebna organizacija, zasebna šola	3	1
Fakulteta, umetniška akademija	2	1
Knjižnica – splošna	2	2
Razvojna agencija	2	1
Visoka strokovna šola	2	2
Društvo, zveza društev	1	1

Preglednica 22: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev zelenih spretnosti po regijah

Regija	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Osrednjeslovenska regija	37	8
Gorenjska regija	25	4
Podravska regija	21	7
Savinjska regija	19	7
Jugovzhodna Slovenija	12	4
Goriška regija	8	3
Obalno-kraška regija	6	2
Pomurska regija	5	1
Primorsko-notranjska regija	4	3
Zasavska regija	1	1

Preglednica 23: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev zelenih spretnosti po občinah

Občina	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljubljana	37	8
Naklo	21	2
Maribor	13	4
Novo mesto	11	3
Celje	8	2
Nova Gorica	7	2
Koper	6	2
Murska Sobota	5	1
Ptuj	5	1
Velenje	5	2
Kranj	4	2
Šentjur	4	1
Postojna	3	2
Lenart	2	1
Ajdovščina	1	1
Ilirska Bistrica	1	1
Slovenska Bistrica	1	1
Slovenske Konjice	1	1
Trebnje	1	1
Zagorje ob Savi	1	1
Žalec	1	1

5.7 Izobraževalna ponudba za pridobitev državljskih spretnosti za življenje

Državljske spretnosti imajo pomembno vlogo pri posameznikovem aktivnem in odgovornem delovanju v družbi. Omogočajo razumevanje temeljnih vrednot demokracije, človekovih pravic, pravne države in delovanja družbenih ter političnih institucij. Krepitev teh spretnosti omogoča bolj informirano, odgovorno in zavzeto sodelovanje v družbi. Razvijanje državljskih spretnosti prispeva k socialni vključenosti in opolnomočenju posameznikov, zlasti ranljivejših skupin, k večji pripravljenosti za sodelovanje v javnem življenju, aktivnemu državljanstvu in občutku pripadnosti skupnosti.

Izobraževalna ponudba vsebin s tega področja v opazovanem letu ni bila obsežna. Vsebine, ki so se navezovala na državljanske spretnosti, je imelo zgolj 36 ustanov, ki so ponudile odraslim 76 programov. Največ programov s temi vsebinami so imele ljudske univerze ter društva in zveze društev (glej preglednico 24) predvsem v osrednjeslovenski regiji, in sicer v ljubljanski občini (glej preglednici 25 in 26).

Preglednica 24: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev državljskih spretnosti za življenje po vrsti ustanove

Vrsta ustanove	Število programi usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljudska univerza	23	17
Društvo, zveza društev	19	8
Univerza za tretje življenjsko obdobje	14	3
Knjižnica – splošna	9	3
Muzej, galerija	4	1
Srednja šola	3	1
Zasebna organizacija, zasebna šola	2	2
Zavod	2	1

Preglednica 25: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev državljskih spretnosti za življenje po regijah

Regija	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Osrednjeslovenska regija	29	8
Savinjska regija	12	6
Podravska regija	9	6
Gorenjska regija	6	5
Obalno-kraška regija	4	2
Koroška regija	3	1
Primorsko-notranjska regija	3	2
Posavska regija	3	1
Jugovzhodna Slovenija	3	1
Goriška regija	2	2
Pomurska regija	1	1
Zasavska regija	1	1

Preglednica 26: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev državljskih spretnosti za življenje po občinah

Občina	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljubljana	27	7
Velenje	7	2
Maribor	6	5
Škofja Loka	3	2
Kranj	3	3

Slovenj Gradec	3	1
Slovenska Bistrica	3	1
Novo mesto	3	1
Krško	3	1
Koper	2	1
Sežana	2	1
Postojna	2	1
Nova Gorica	2	2
Vrhnika	2	1
Šmarje pri Jelšah	2	1
Celje	1	1
Trbovlje	1	1
Murska Sobota	1	1
Šentjur	1	1
Cerknica	1	1
Rogaška Slatina	1	1

5.8 Izobraževalna ponudba za pridobitev medijskih spretnosti za življenje

Medijske spretnosti so v sodobni družbi pomembne, saj posameznikom omogočajo kritično, odgovorno in varno uporabo medijev v vse bolj kompleksnem informacijskem okolju. V času množice digitalnih vsebin, hitrega širjenja informacij in družbenih omrežij so medijske spretnosti nujne za razumevanje, presojo in vrednotenje informacij, s katerimi se posamezniki vsakodnevno srečujejo. Medijske spretnosti so tesno povezane tudi z digitalnimi kompetencami.

S pridobivanjem medijskih spretnosti posamezniki krepijo svojo odpornost proti dezinformacijam, manipulacijam in sovražnemu govoru ter lažje sprejemajo premišljene in odgovorne odločitve na osebem, poklicnem in družbenem področju. Sistematično razvijanje medijskih spretnosti prispeva k večji informiranosti, vključevanju in odpornosti družbe na sodobne informacijske izzive.

V opazovanem letu je 40 ustanov v svoji izobraževalni ponudbi imelo programe s temi vsebinami (63 programov). Največ teh vsebin so ponujale ljudske univerze (glej preglednico 27), in sicer največ v osrednjeslovenski regiji, v ljubljanski občini (glej preglednici 28 in 29).

Preglednica 27: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev medijskih spretnosti za življenje po vrsti ustanov

Vrsta ustanove	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljudska univerza	24	21
Knjižnica – visokošolska	10	1
Zasebna organizacija, zasebna šola	10	5
Univerza za tretje življenjsko obdobje	9	5

Društvo, zveza društev	3	2
Fakulteta, umetniška akademija	2	2
Knjižnica – splošna	2	1
Srednja šola	2	2
Zavod	1	1

Preglednica 28: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev medijskih spretnosti za življenje po regijah

Regija	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Osrednjeslovenska regija	27	9
Savinjska regija	11	10
Gorenjska regija	5	5
Podravska regija	5	4
Koroška regija	3	2
Primorsko-notranjska regija	3	3
Jugovzhodna Slovenija	3	1
Obalno-kraška regija	2	2
Pomurska regija	2	2
Posavska regija	1	1
Goriška regija	1	1

Preglednica 29: Izobraževalna ponudba vsebin za pridobitev medijskih spretnosti za življenje po občinah

Občina	Število programov usposabljanja in učenja	Število izvajalcev usposabljanja in učenja
Ljubljana	27	9
Celje	4	4
Maribor	4	3
Trebnje	3	1
Velenje	3	2
Slovenj Gradec	2	1
Škofja Loka	2	2
Bloke	1	1
Cerknica	1	1
Koper	1	1
Kranj	1	1
Krško	1	1
Lendava	1	1
Murska Sobota	1	1
Nova Gorica	1	1
Postojna	1	1
Radovljica	1	1
Ravne na Koroškem	1	1
Rogaška Slatina	1	1
Sežana	1	1
Slovenska Bistrica	1	1
Slovenske Konjice	1	1
Tržič	1	1

Šentjur	1	1
Žalec	1	1

6. Zaključek

Podatke, objavljene na spletnem portalu [Kam po znanje](#), smo analizirali in rezultate predstavili v poročilu. Ta omogoča celovit vpogled v obseg in raznolikost izobraževalne ponudbe za odrasle v Sloveniji. Pokaže, v katerih regijah je priložnosti dovolj in kje jih primanjkuje, katere vsebine so najbolj aktualne, ter opozarja na izzive.

Zanimanje izvajalcev za predstavitev na portalu ostaja veliko. Zanje je Kam po znanje brezplačen promocijski kanal, za odrasle pa pregleden vir informacij o učnih priložnostih. V analizo smo zajeli izvajalce izobraževanja ter njihove programe, ki so bili predstavljeni na portalu do konca leta 2025.

Izvajalci so različnih vrst. Med njimi so ljudske univerze, srednje šole, ki izvajajo izobraževanje tudi za odrasle, zasebne izobraževalne ustanove, društva in zveze društev, zavodi, univerze za tretje življenjsko obdobje, knjižnice, muzeji, galerije, zbornice, razvojne agencije ter drugi deležniki na področju izobraževanja odraslih.

Do konca leta 2025 se je na portalu predstavilo 360 ustanov, ki so skupaj objavile 4.107 programov formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja odraslih. Posebej velja izpostaviti, da je svojo izobraževalno ponudbo prvič predstavilo 40 novih izvajalcev, kar kaže na nadaljnjo rast prepoznavnosti portala in njegovo vlogo na nacionalni ravni.

Analiza zbrane izobraževalne ponudbe je pokazala več ključnih vsebinskih in strukturnih poudarkov.

Lokalna dostopnost izobraževanja in učenja za odrasle ostaja eden pomembnejših dejavnikov za večjo vključenost odraslih v učenje. Manjša geografska oddaljenost izvajalcev pomembno prispeva k dostopnosti izobraževanja. To je zlasti pomembno za ranljive skupine prebivalstva, kot so odrasli z nižjo stopnjo izobrazbe, brezposelni, mladi, ki so zgodaj zapustili šolanje, ter druge socialno ogrožene skupine. Analiza po regijah in občinah kaže, da so možnosti za izobraževanje odraslih prisotne v vseh slovenskih regijah, vendar so razlike v obsegu in raznolikosti ponudbe še vedno izrazite. Najširšo in najbolj raznoliko ponudbo ima osrednjeslovenska regija, več možnosti je tudi v regijah z večjimi urbanimi središči, medtem ko so priložnosti za izobraževanje in učenje v manjših in bolj oddaljenih okoljih omejene.

Neformalno izobraževanje in učenje ostaja prevladujoča oblika izobraževanja odraslih. Več kot dve tretjini vseh zabeleženih programov uvrstimo v neformalno izobraževanje, ki odraslim omogoča prilagodljivo pridobivanje znanj, spretnosti in veščin za osebno rast, poklicni razvoj ter kakovostno vključevanje v družbo. Tovrstne programe je v svojo ponudbo vključilo 215 izvajalcev, kar potrjuje pomembno vlogo tega segmenta v sistemu izobraževanja odraslih. Med formalnimi so bili najpogosteje zastopani programi za pridobitev srednje poklicne in srednje strokovne izobrazbe.

Vsebinska analiza potrjuje, da je ponudba programov učenja tujih jezikov tudi letos najobsežnejša. Veliko povpraševanje po tovrstnem znanju – zlasti angleščine, nemščine, italijanščine, francoščine ter slovenščine kot tujega jezika – odraža potrebe trga dela, mobilnosti in vsakdanjega življenja odraslih. Ob tem ostajajo močno zastopani tudi programi s področja osebnih spretnosti in osebnostnega razvoja, poslovnih in upravnih ved ter informacijsko-komunikacijskih tehnologij.

Najmanjša zastopanost vsebin v izobraževalni ponudbi je bila z vsebinskih področij kmetijstva, gozdarstva, ribištva in veterinarstva, družbenih ved, novinarstva ter naravoslovja, matematike in statistike, kar je povezano tudi z nižjim povpraševanjem odraslih po tovrstnih vsebinah.

Posebno pozornost smo namenili analizi spretnosti za življenje, ki predstavljajo pomemben odgovor na sodobne družbene, tehnološke in okoljske izzive. Rezultati analize potrjujejo, da se izobraževalna ponudba za razvoj in krepitev spretnosti za življenje odziva na aktualne potrebe. Največ programov je na področju osebnih (čustvenih) in medosebnih spretnosti, finančnih in potrošniških spretnosti ter digitalnih spretnosti. Zaradi aktualnosti vsebin bi pričakovali tudi večjo ponudbo vsebin za razvoj zelenih, državljskih in medijskih spretnosti. V prihodnje bi bilo smiselno okrepiti razvoj in dostopnost tovrstnih programov.

Sklenemo lahko, da bo spletni portal Kam po znanje tudi v letu 2026 predstavljal ključno nacionalno informacijsko točko za izobraževanje odraslih. Z zbranimi podatki bo še naprej pomembno prispeval k preglednosti izobraževalne ponudbe, večji dostopnosti učenja za odrasle ter strokovnemu spremljanju in razvoju sistema izobraževanja odraslih v Sloveniji. Sistematično spremljanje teh vsebin omogoča boljše razumevanje potreb odraslih, pravočasno prilagajanje izobraževalne ponudbe ter oblikovanje strokovno utemeljenih podlag za razvoj politik na področju izobraževanja odraslih.

Za nadaljnji razvoj naloge bi bilo še potrebno:

- Pomemben razvojni izziv ostaja širitev mreže izvajalcev, zlasti na področju neformalnega izobraževanja in učenja odraslih, ki bodo na portalu redno predstavljali svojo izobraževalno ponudbo. V sodelovanju z regijskimi koordinatorji za vseživljenjsko učenje v okviru projekta Ozaveščanje za vseživljenjsko učenje si bomo prizadevali pritegniti nove izvajalce ter jih spodbuditi k sistematični predstavitvi njihove izobraževalne ponudbe na portalu. Le z vključevanjem čim širšega nabora izvajalcev bo mogoče zagotoviti celovit pregled izobraževalnih priložnosti za odrasle v njihovem lokalnem in širšem okolju.
- Da bo portal tudi v prihodnje ohranil vlogo osrednjega nacionalnega stičišča izbrane izobraževalne ponudbe odraslih v Sloveniji, bo treba okrepiti prizadevanja na področju vnašanja, kakovosti in ažurnosti podatkov. Zavedati se je namreč treba, da so podatki na portalu toliko celoviti, zanesljivi in uporabni, kolikor so izvajalci izobraževanja pripravljeni redno in kakovostno prispevati informacije o svojih programih. To ne more biti zgolj stvar interesa izvajalcev za brezplačno promocijo, temveč mora postati skupna zaveza nosilcev prakse, stroke in oblikovalcev politik za vzpostavitev enotnega in verodostojnega informacijskega sistema na področju izobraževanja odraslih.
- Nadaljnji razvoj portala zahteva tudi okrepljeno in ciljno usmerjeno promocijo v splošni in strokovni javnosti. S kontinuiranim informiranjem in obveščanjem, ozaveščanjem in predstavitvijo dobrih praks bomo prispevali k večji prepoznavnosti portala ter krepili zavedanje o pomenu vseživljenjskega učenja in aktivnega vključevanja odraslih v izobraževanje. Portal bo še naprej služil kot pomembno orodje za informiranje posameznikov o možnostih za osebni razvoj, poklicno napredovanje in pridobivanje ključnih spretnosti za življenje.
- Posebna pozornost bo namenjena nadaljnjemu izboljšanju tehnične in komunikacijske kakovosti portala. Načrtovane so nadgradnje iskalnika, ki bodo omogočale bolj prilagodljivo, pregledno in hitro iskanje programov ter izvajalcev po različnih kriterijih (vsebinskih, regionalnih, ciljnih skupinah, načinu izvedbe ipd.). Hkrati bomo skrbeli za stalno vsebinsko posodabljanje portala, izboljšanje uporabniške izkušnje ter večjo razumljivost in preglednost predstavljenih informacij.

Nadaljnji razvoj portala Kam po znanje ni le tehnični ali vsebinski izziv, temveč strateška naloga, ki zahteva usklajeno sodelovanje izvajalcev izobraževanja odraslih, strokovnih institucij in odločevalcev ter jasno zavedanje o pomenu kakovostnih, dostopnih in ažurnih informacij za razvoj vseživljenjskega učenja v Sloveniji.

